

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกิจกรรมด้านวิชาการ
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี

โดย

นายอภิชาติ กุลไทย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์และศึกษาศาสตร์บัณฑิต
ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2547

ISBN 974 – 653 – 977 – 9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

PARTICIPATION OF FUNDAMENTAL EDUCATIONAL INSTITUTION COMMITTEE
ON PRIMARY SCHOOLS ACADEMIC ACTIVITIES UNDER
THE PHETCHABURI REGIONAL EDUCATION OFFICE

By

Apichart Koolthai

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Nonformal Education

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2004

ISBN 974 – 653 – 977 – 9

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การมีส่วนร่วม
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี” เสนอโดย นายอภิชาติ กุลไทย เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ คงคล้าย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

1. ศาสตราจารย์ ดร.ทวีป ศิริวิศมี
2. อาจารย์ ดร.ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชิตชงค์ นันทนาเนตร)
...../...../.....

.....กรรมการกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ทวีป ศิริวิศมี) (อาจารย์ ดร.ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์)
...../...../.....

.....กรรมการ
(อาจารย์อุไร แจ่มจันทร์)
...../...../.....

K 43469116 : สาขาวิชาการศึกษาค้นคว้าและการศึกษาต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมกิจกรรมด้านวิชาการ

อภิชาติ กุลไทย : การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี (PARTICIPATION OF FUNDAMENTAL EDUCATIONAL INSTITUTION COMMITTEE ON PRIMARY SCHOOLS ACADEMIC ACTIVITIES UNDER THE PHETCHABURI REGIONAL EDUCATION OFFICE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ศ.ดร.ทวีป ศิริวัศมี และ อ.ดร.ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์. 146 หน้า. ISBN 974 – 653 – 977 – 9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี 2) เปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามตัวแปร สถานภาพ ด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเภทของการเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) ความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในงานกิจกรรมด้านวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบ สอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ ค่าทดสอบที (T-test) และค่าเอฟ (F-test).

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี อยู่ในระดับปานกลาง

2. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี อยู่ในระดับปานกลาง จำแนกตามตัวแปร สถานภาพ ด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ การเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเภทของการเป็นกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลาง

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิประถมศึกษา วุฒิมัธยมศึกษา วุฒิมัธยมศึกษา มีส่วนร่วมในกิจกรรม งานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรรมการสถานศึกษา ประเภท ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ มีส่วนร่วม ในกิจกรรมงานวิชาการโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ 1. 2.

K 43469116 : MAJOR : ADULT AND CONTINUING EDUCATION

KEY WORD : PARTICIPATION / ACADEMIC ACTIVITIES

APICHART KOOLTHAI : PARTICIPATION OF FUNDAMENTAL EDUCATIONAL INSTITUTION COMMITTEE ON PRIMARY SCHOOLS ACADEMIC ACTIVITIES UNDER THE PHETCHABURI REGIONAL EDUCATION OFFICE. THESIS ADVISORS : PROF.TAWEEP SIRIRASSAMEE, Ph.D., AND KIRIBOON JONGWUTIWES, Ph.D. 146 pp. ISBN 974 – 653 – 977 – 9

The research objectives are firstly to study the participation of Fundamental Educational Institution Committee in academic activities of primary schools under the Phetchaburi Regional Education Office. Secondary, to compare the level of participation of the Committee in academic activities, which varies according to variables namely, status, gender, age, educational background, working experience as a member of the Fundamental Educational Institution Committee both in forms of a person and in different categories of the Committee. Thirdly, to study the opinion of the Fundamental Educational Institution Committee relating to the academic activities participation. The questionnaires are used in this research in combination with data analysis statistical techniques namely, the percentage value (%), the average value (\bar{X}), standard deviation (S.D.), T-test and F-Test

The result of the research are as follows :

1) The level of participation of the Fundamental Educational Institution Committee in academic activities is at the average.

2) The participation of the of Fundamental Educational Institution Committee in academic activities of primary schools under the Phetchaburi Regional Education Office is at the average categorized to variables, status, gender, age, educational background, working experience as the Fundamental Educational Institution Committee member in terms of a person and in various categories.

3) Comparison of participation in the academic development of the Fundamental Educational Institution Committee reveals that the committee with varied educational background, primary, secondary and university level participate in academic activities differently both for the whole and aspectly with statistical significant level of .05. Different categories of the Fundamental Educational Institution Committee representatives, namely, parents, teachers, community organizations, local organizations, alumnus, qualified persons also participate in academic activities differently with .05 statistical significant level wholly and aspectly.

Department of Nonformal Education Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2004

Student's signature.....

Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความเมตตา และความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก ศาสตราจารย์ ดร.ทวีป ศิริวิศมี อาจารย์ ดร.ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ รองศาสตราจารย์สุพัทธา ชุมเกตุ และ อาจารย์ ดร.ชิตชงค์ นันทนาเนตร ที่ช่วยในการตรวจสอบแก้ไข และให้คำแนะนำที่เป็น ประโยชน์เพิ่มเติม ความกรุณาของคณาจารย์ทั้ง 4 ท่านคือ องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งที่ทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ประทับใจในความเมตตา เอื้ออาทร ของ อาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ พร้อมทั้งขอบคุณคณาจารย์ ในภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียนทุกท่าน ที่ได้ร่วมประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ อบรม สั่งสอน ชี้แนะ ตลอดจนช่วยให้แนวคิด รวมถึงกำลังใจในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ อาจารย์ ดร.มณี ศิริวิบูลย์ อาจารย์อุไร แจ่มจันทร์ คีศึกษานิเทศก์เขตการศึกษาเพชรบุรี ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ใน การตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งนี้ขอขอบคุณท่าน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล และทำให้งานวิจัย ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณจรรยา กุลไทย ที่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ห่วงใย ช่วยเหลือ คอยกระตุ้น สนับสนุนให้กำลังใจตลอดมา รวมทั้ง อาจารย์อุไร แจ่มจันทร์ คีศึกษานิเทศก์ เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ที่คอยเป็นห่วงเป็นใย ให้การแนะนำช่วยเหลือ จนทำให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีสุดท้ายนี้ ความดีของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อตอบแทนพระคุณ คุณพ่อบุญทิพย์ กุลไทย คุณแม่เฝียน กุลไทย คุณครูอาจารย์ นุพการี และผู้มีพระคุณที่เลี้ยงดู และให้ความรักแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
	สมมติฐานการวิจัย	7
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	8
	นิยามศัพท์เฉพาะ	9
2	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
	ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบุรี และบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนประถมศึกษา	12
	ตอนที่ 2 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา	18
	ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา.....	24
	ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 44
	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 44
	ระเบียบวิธีวิจัย 45
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 45
	ตัวแปรที่ศึกษา..... 47
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 48
	การสร้างเครื่องมือ..... 48
	การพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ..... 50
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 50
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 50
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 52
	ตอนที่ 1 สถานภาพของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 52
	ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ..... 54
	ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมงานวิชาการของ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน..... 63
	ตอนที่ 4 สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 90
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 92
	สรุปผลการวิจัย..... 93
	การอภิปรายผล 100
	ข้อเสนอแนะ..... 110
	ข้อเสนอแนะทั่วไป..... 110
	ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งต่อไป 111
	บรรณานุกรม..... 113

ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	118
ภาคผนวก ข ตารางแสดงผลและการแปรผลโดยใช้โปรแกรม สำเร็จรูป SPSS.....	136
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	144
ประวัติผู้วิจัย.....	146

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
2 สถานภาพของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	53
3 ระดับการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	55
4 ระดับการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการเรียนการสอน.....	56
5 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการนิเทศ.....	57
6 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดทำหลักสูตร.....	58
7 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการผลิตสื่อ.....	59
8 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านหาแหล่งเรียนรู้.....	60
9 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาบุคลากร.....	61
10 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการปรับปรุงห้องสมุด.....	62
11 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวัดผลประเมินผล.....	63
12 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ.....	64
13 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามอายุ.....	66
14 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหา แหล่งเรียนรู้ของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามอายุ.....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากรของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุแตกต่างกัน.....	68
16 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา.....	69
17 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการโดยภาพรวมของกรรมการกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน.....	71
18 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการเรียนการสอนของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน.....	71
19 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการนิเทศของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน.....	72
20 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านหลักสูตรของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน.....	72
21 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการผลิตสื่อของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน.....	73
22 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้ของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน.....	73
23 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากรของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน.....	74
24 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการปรับปรุงห้องสมุดของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน.....	74
25 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล.....	75
26 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน.....	76
27 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการโดยภาพรวมของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ.....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
28 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการ ประเภทต่าง ๆ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	81
29 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการเรียนการสอน ของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ	82
30 การเปรียบเทียบเชิงพหุ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ ด้านการนิเทศ ของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ.....	83
31 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านหลักสูตร ของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ.....	84
32 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการผลิตสื่อ ของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ.....	85
33 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ	86
34 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานด้านการพัฒนาบุคลากร ของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ.....	87
35 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานด้านการปรับปรุงห้องสมุดของ กรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ	88
36 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานด้านการวัดและประเมินผล ของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ.....	89

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม เนื่องจากกระบวนการทางการศึกษาได้มีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถมีทักษะในการดำรงชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น และส่งผลไปยังคุณภาพชีวิตของ ประชากรทั้งประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนาต่างก็เร่งดำเนินการขยาย การศึกษาในหลายรูปแบบเพื่อบริการแก่ประชาชนให้ครอบคลุมกว้างและทั่วถึงมีทั้งการจัดการศึกษา ภาคบังคับ การศึกษาต่อเนื่อง ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ทั้งนี้ก็เพื่อเตรียม ประชากรในประเทศให้มีความพร้อมที่จะรับกระแสความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดย การจัดให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ปัจจุบันเทคโนโลยีและวิชาการต่าง ๆ ของโลกได้เปลี่ยนแปลง และพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต้องอาศัยวิทยาการและเทคโนโลยีดังกล่าว ทั้งนี้ต้อง อาศัยองค์ประกอบหลายอย่างมาประกอบกัน องค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือ ทรัพยากรมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นตัวการสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่แนวทางที่ดีขึ้น ดังนั้นการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการ พัฒนาความรู้ความสามารถ คือการจัดการศึกษาด้วยความตระหนักร่วมกัน ทั้งภาครัฐ เอกชน พ่อแม่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษา จึงได้มีการแสวงหาลู่ทางต่าง ๆ ที่จะเอื้อให้เด็ก ๆ มีโอกาสได้เรียนรู้ขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอและทั่วถึง ทั้งในส่วนที่เป็นโรงเรียนรัฐบาลที่รัฐจัดตั้ง ขึ้นเอง และโรงเรียนประชาบาลที่ประชาชนหรือชุมชนเป็นผู้จัดตั้งขึ้น ตลอดจนโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งเอกชนเป็นผู้จัดตั้งและดำเนินการ ย่อมทำหน้าที่อย่างเดียวกันคือ การมุ่งให้เด็กมีคุณสมบัติที่ดี มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตมีชีวิตที่สงบสุขและเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนและของ ชาติต่อไป

บทบาทการจัดการศึกษา เป็นความรับผิดชอบของทุกคน ทุกฝ่าย ทุกองค์กร ทุก สถาบันในสังคมไทย ไม่มีใครหรือฝ่ายใดหรือองค์ใดที่จะไม่ต้องมีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา ทุกฝ่ายจะต้องเรียนรู้ร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาการศึกษาและสังคมร่วมกัน ถึงแม้ว่าภารกิจการจัดการ ศึกษาจะเป็นของรัฐบาลก็ตาม แต่ทุกกลุ่มบุคคล องค์กร สถาบันในสังคมมีส่วนร่วม (ธนาคาร

กสิกรไทย 2539 : 63) โดยในส่วนของจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบโรงเรียน จากอดีตที่ผ่านมาการจัดการศึกษาของไทยยังไม่มีสถาบันหลักในการรับผิดชอบการจัดการศึกษา จึงเป็นความรับผิดชอบของสถาบันครอบครัว วัด และชุมชน เป็นแหล่งการเรียนรู้ของคนในชุมชน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ในชุมชน มีการถ่ายทอดความรู้ ค่านิยม และวิธีการดำรงชีวิตให้แก่บุตรหลาน ซึ่งเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากรุ่นพ่อแม่ไปสู่ลูกหลาน ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างใกล้ชิด จนกระทั่งมีการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาในระบบการศึกษาสมัยใหม่ หรือระบบโรงเรียนขึ้นในรัชกาลที่ 5 โดยมีการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับราษฎรขึ้นเป็นแห่งแรก ในปี พ.ศ. 2528 คือ โรงเรียนมหารชนพาราม และหลังจากนั้นก็ได้ขยายการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับราษฎร ตามวัดในส่วนภูมิภาคประมาณ 14 แห่ง แต่การจัดการศึกษาก็ไม่สามารถจัดได้อย่างทั่วถึง ทำให้การมีส่วนร่วมกับชุมชนจัดตั้งขึ้นเกิดจากการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการตำบล ประกอบด้วย กำนัน แพทย์ประจำตำบล และเจ้าอธิการวัดในท้องถิ่น (ดวงเดือน พิศาลบุตร ม.ป.ป. : 33 – 61)

ต่อมาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ตราพระราชบัญญัติประถมศึกษาขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2464 เพื่อบังคับให้ประชากรได้รับการศึกษาอย่างน้อยที่สุดถึงระดับชั้นประถมศึกษาทั่วถึงกัน ในช่วงการศึกษาในระยณะนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นที่ระบบราชการบริหารงานการศึกษาที่จะให้การศึกษแก่พลเมือง ซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนจะลดน้อยลง (เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง 2527 : 79 – 81)

จนถึงสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน มุ่งเน้นที่ระบบราชการโดยส่วนรวม และหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะมุ่งเน้นที่ระบบราชการศึกษาแก่พลเมืองกว้างขวาง ครอบคลุมมากขึ้น (อรรถพร พงษ์วาท 2544 : 2) จะเห็นได้จากการจัดการศึกษาโดยรัฐบาลมีมากกว่าร้อยละ 90 ส่วนที่เหลือจัดโดยภาคเอกชน แต่ถูกควบคุมจากภาครัฐอย่างเข้มงวด การจัดการศึกษาได้ถูกรวมมาอยู่ในมือของรัฐบาลมานาน แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูปการศึกษามีจุดศูนย์กลางอยู่ที่รัฐบาล ซึ่งไม่ประสบผลสำเร็จในการปฏิรูปเนื่องจากปัญหาหรืออุปสรรคที่สำคัญคือ มีความคิดแบบเจ้าขุนมูลนาย มีจารีตนิยมต่อต้านการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ และปกป้องรักษาผลประโยชน์ของตนเองสูง (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2540 : 260 – 261)

ในระบบการจัดการศึกษาดังกล่าวที่ขาดความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีจุดมุ่งหมายเหมาะสมกับสภาพการนำทางประวัติศาสตร์ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ของสังคม ผลที่เกิดจากการผูกขาดทางการศึกษา คือ โรงเรียนแปลกแยกกับชุมชน ประชาชนขาดโอกาสที่จะเข้ามา

มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การศึกษากลายเป็นกระบวนการสร้างจิตสำนึกของสังคมเมืองให้แก่นบพ ทำลายศักยภาพในการพึ่งตนเองของชุมชนให้ด้อยลง เกิดความไม่สอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับสภาพปัญหาของชุมชน เกิดความขัดแย้งระหว่างทิศทางการศึกษากับการปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานภายนอก (โอวาท สุทธนารักษ์ 2528 : 123 – 115)

ดังนั้นเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในฐานะหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาประชาชนให้มีความรู้มีสติปัญญา สามารถพัฒนาอาชีพ พัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าพร้อมกับยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเอง ของครอบครัว และของชุมชนให้อยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก จึงได้มีการแก้ไขปรับปรุงระบบการศึกษาให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงโดยมีนโยบายเป้าหมายและมาตรการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการปฏิรูปการศึกษา หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาทั้งระบบ โดยดำเนินการดังนี้ คือ

1. ปฏิรูปโรงเรียน ให้สามารถบริการการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้ทั่วถึง โดยมีบรรยากาศที่ร่มรื่น สะอาดสวยงาม เชื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ มีความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ สนามกีฬา และอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ครบถ้วน มีสภาพพร้อมที่จะใช้งานและมีแหล่งนี้ใช้ตลอดปี

2. ปฏิรูปหลักสูตร ให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น และการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยยึดหลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแต่ละระดับให้สนองความแตกต่างของผู้เรียน รวมทั้งเด็กด้อยโอกาส

3. ปฏิรูประบบการเรียนการสอน ให้เชื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนที่สมดุลในทุกด้านตามจุดประสงค์ของหลักสูตรแต่ละระดับ โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สนองความแตกต่างในความสามารถ ความถนัดและความสนใจทางการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการให้ประสบการณ์การเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง รวมทั้งให้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงแหล่งของสังคม

4. ปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในอาชีพ โดยพัฒนาให้มีจิตสำนึก อุทิศการณ และวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการปฏิบัติงาน ใฝ่รู้ สามารถพัฒนาตนเอง และวิชาชีพให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม อุทิศตนในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมวิชาชีพครู

ให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงที่สังคมยอมรับและยกย่อง จัดปัจจัยแวดล้อม และระบบการเกื้อหนุนช่วยเหลือครู ให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่สะดวกสบาย มีขวัญและกำลังใจ

5. ปฏิรูปการบริหารโรงเรียน ให้สามารถวางแผนและจัดการ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียน และเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง โดยคณะกรรมการโรงเรียนกลุ่มบุคคล และองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนและการดำเนินงาน รวมทั้งส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารและการจัดการ

6. ปฏิรูปการบริหารสำนักงานทุกระดับให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการปรับระบบการบริหาร การใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหาร ปรับปรุงระบบการวางแผน นิเทศ ติดตามประเมินผล และการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับระบบที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งการแก้ไขกฎระเบียบให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

จากที่กล่าวแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้ ชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบพัฒนาการศึกษาอย่างแท้จริง เพื่อให้การศึกษาของชุมชนมีความเจริญก้าวหน้าทันต่อความเจริญของสิ่งอื่น ๆ ซึ่งชุมชนจะต้องถือว่าเป็นภาระหน้าที่ที่มีความจำเป็นที่ต้องร่วมกันพัฒนาโรงเรียนในชุมชนของตนเองให้เจริญก้าวหน้า เพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของชุมชนให้มีคุณภาพ โดยพยายามผลักดันให้โรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ เพื่อหาจุดพัฒนาการศึกษาให้ลูกหลานร่วมกับคณะครูร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ได้รับความสำเร็จ ร่วมค้นหาผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในท้องถิ่นเข้ามา ร่วมให้การศึกษาในโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ผสมผสานกับความรู้สมัยที่ทางโรงเรียนจัดให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ผสมผสานกับความรู้สมัยที่ทางโรงเรียนจัดให้เข้ามาร่วมปฏิบัติงานช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน เช่น การปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบ จัดและตกแต่งสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ร่วมรณรงค์หาทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียน ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดให้มีขึ้น ก็เข้ามาร่วมแก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นร่วมกัน ตลอดจนสร้างความภาคภูมิใจในผลงานการพัฒนาการศึกษาร่วมกัน โดยชุมชนเข้ามารับรู้ความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน และร่วมกันภาคภูมิใจในผลงานการพัฒนาโรงเรียนการพัฒนาการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ

จากประสบการณ์ของผู้วิจัย ซึ่งได้เป็นข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาเพชรบุรี ได้พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านมา (เดิมเรียกว่า คณะกรรมการการศึกษา) ในจังหวัดเพชรบุรี ที่ผ่านมานั้น ผู้บริหารโรงเรียน และข้าราชการครูในโรงเรียนจะเป็นฝ่ายผูกขาดในด้านการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของโรงเรียน ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะเข้ามามีบทบาทมีส่วนร่วมน้อยมาก จึงเป็นเหตุปัจจัยให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี

ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี และจังหวัดอื่น ๆ ในโอกาสต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยขอเสนอกรอบแนวคิดเพื่อเป็นหลักความคิดและเป็นเครื่องกำหนดแนวทางการศึกษาค้นคว้าดังนี้

การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นบทบาทในการที่จะส่งเสริมให้การบริหารงานในการพัฒนารูปแบบต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งมีนักวิชาการได้กำหนดแนวคิดไว้ดังนี้ คือ

ปธาน สุวรรณมงคล (ใน ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, บรรณานิติกร 2527 : 81 – 83) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนควรมี บทบาทในลักษณะต่าง ๆ คือ 1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงาน และ 3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมิน นอกจากนี้ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542 : บทคัดย่อ) ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน คือ ผู้นำชุมชน ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียน คณะครูและผู้ปกครองนักเรียน มีกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนมี 8 ขั้นตอน ที่สำคัญคือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนร่วมดำเนินการ 2) การสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในชุมชน 3) การสร้างเครือข่ายของกลุ่ม ผู้มีส่วนร่วม 4) การสร้างกิจกรรม 5) การต่อรองเพื่อดำเนินการ 6) การร่วมกันดำเนินการ 7) การร่วมกันประเมินผลดำเนินการ และ 8) การร่วมกันรับผลประโยชน์จากการดำเนินการ

จากแนวคิดและทฤษฎี ผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และนำมากำหนดตัวแปร เพื่อการวิจัยในครั้งนี้ คือ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามตัวแปรสถานภาพ ด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ประเภทของการเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

1. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพศ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน
2. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน
3. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน
4. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน
5. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างประเภทกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนางานกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ประกอบด้วย

- ผู้แทนผู้ปกครอง
- ผู้แทนครู
- ผู้แทนองค์กรชุมชน
- ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ผู้แทนศิษย์เก่า
- ผู้ทรงคุณวุฒิ

เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี จำนวน 1,440 คน จาก 240 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี จำนวน 240 คน จาก 40 โรงเรียน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ตัวแปรต้น

สถานภาพของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเภทของกรรมการ

ตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ในงานกิจกรรมด้านวิชาการ ได้แก่
 - 1.1 ด้านการเรียนการสอน
 - 1.2 ด้านการนิเทศ
 - 1.3 ด้านหลักสูตร
 - 1.4 ด้านการผลิตสื่อ
 - 1.5 ด้านการหาแหล่งเรียนรู้
 - 1.6 ด้านการพัฒนาบุคลากร
 - 1.7 ด้านการปรับปรุงห้องสมุด
 - 1.8 ด้านการวัดผล ประเมินผล
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในงานกิจกรรมด้านวิชาการ ได้แก่
 - 2.1 ด้านการเรียนการสอน
 - 2.2 ด้านการนิเทศ
 - 2.3 ด้านหลักสูตร

- 2.4 ด้านการผลิตสื่อ
- 2.5 ด้านการหาแหล่งเรียนรู้
- 2.6 ด้านการพัฒนาบุคลากร
- 2.7 ด้านการปรับปรุงห้องสมุด
- 2.8 ด้านการวัดผล ประเมินผล
- 3. การมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผล ในงานกิจกรรมด้านวิชาการ ได้แก่
 - 3.1 ด้านการเรียนการสอน
 - 3.2 ด้านการนิเทศ
 - 3.3 ด้านหลักสูตร
 - 3.4 ด้านการผลิตสื่อ
 - 3.5 ด้านการหาแหล่งเรียนรู้
 - 3.6 ด้านการพัฒนาบุคลากร
 - 3.7 ด้านการปรับปรุงห้องสมุด
 - 3.8 ด้านการวัดผล ประเมินผล

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ในการศึกษามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์คำที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย การแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ในกิจกรรมงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ที่จัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ

2. สภาพปัญหา หมายถึง สภาพที่เป็นอุปสรรค ขัดขวางการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ต่อกิจกรรมงานด้านวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี

3. การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาระดับประถมศึกษาของจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และโรงเรียนขยายโอกาสซึ่งมีการเรียนการสอนต่อยอดจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงปีที่ 9 (ม.3)

4. งานด้านวิชาการ หมายถึง กิจกรรมด้านวิชาการเพื่อการเรียนการสอนประกอบด้วย การเรียนการสอน การนิเทศ การจัดทำหลักสูตร การผลิตสื่อ การหาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การปรับปรุงห้องสมุด การวัดผลประเมินผล

5. การเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมีการจัดวางแผนจัดกิจกรรมอย่างมีระบบ เปิดโอกาสให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง มีอิสระในการเรียนรู้ตามความถนัด และความสนใจในการพัฒนากระบวนการคิดสามารถพบความรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

6. การนิเทศ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้รับการนิเทศได้พัฒนางาน และพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

7. การจัดทำหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตร การวางแผนหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรนั้นเป็นการปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรให้ดีขึ้นทั้งระบบตั้งแต่จุดมุ่งหมาย การเรียนการสอน การใช้สื่อ การเรียนการสอนวัดผลประเมินผล การสอนของครู ผลการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นต้น

8. การผลิตสื่อ หมายถึง การผลิตสื่อประเภทวัสดุ และอุปกรณ์ เพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

9. การหาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้ฝึกปฏิบัติหาความรู้ และสรุปความรู้ได้ด้วยตนเองจนเป็นผู้ที่คิดเป็นทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง เป็นการเรียนรู้ที่มีความสุข เพราะได้มีโอกาสเรียนรู้นอกห้อง ได้ไปสัมผัสและสัมพันธ์กับธรรมชาติ สังคม ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการสร้างประสบการณ์ตรงต่อการดำรงชีวิต ได้เรียนรู้ ได้ค้นพบสาระความรู้ ที่นอกเหนือจากหนังสือเรียน และครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปกับนักเรียนด้วย เป็นบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุข

10. การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ได้แก่ ความต้องการบุคลากร การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน การมอบหมายงาน การพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร

11. การปรับปรุงห้องสมุด หมายถึง การจัดหาหนังสือ ตำรา วารสาร วัสดุที่จำเป็นในการจัดห้องสมุดอย่างเพียงพอ สร้างบรรยากาศที่ดีในห้องสมุดจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ และดึงดูดให้ใช้ห้องสมุดอย่างกว้างขวาง ทั้งครู นักเรียน และประชาชน

12. การวัดผลประเมินผล หมายถึง การปฏิบัติการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีการชี้แจงเกณฑ์การวัดผลประเมินผล ให้เป็นไปในทางเดียวกัน ส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ครู และ

นักเรียนมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล ใช้เครื่องมือในการวัดผลหลากหลาย มีการใช้ข้อมูล
ป้อนกลับทุกครั้งหลังประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน

13. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดเพชรบุรี
แต่ไม่รวมถึงการศึกษาเฉพาะทาง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎี ประกอบด้วย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐาน และแนวทางการวิจัยโดยแบ่งเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี และบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 2 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาในการพัฒนาโรงเรียน

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี และบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนประถมศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรีจัดการศึกษาระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้น ม.1 – ม.3) มีสภาพการศึกษาในสังกัด 240 โรงเรียน 1,587 ห้องเรียน ครู 1,798 คน ลูกจ้างประจำ 239 คน และนักเรียน 40,856 คน โดยแบ่งการบริหารงานออกเป็นสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ดังนี้

1. อำเภอเมืองเพชรบุรี มีสถานศึกษาในสังกัด 42 โรงเรียน 417 ห้องเรียน ครู 559 คน ลูกจ้างประจำ 44 คน และนักเรียน 7,401 คน

2. อำเภอเขาย้อย มีสถานศึกษาในสังกัด 23 โรงเรียน 208 ห้องเรียน ครู 263 คน ลูกจ้างประจำ 22 คน และนักเรียน 3,521 คน

3. อำเภอชะอำ มีสถานศึกษาในสังกัด 26 โรงเรียน 230 ห้องเรียน ครู 256 คน ลูกจ้างประจำ 24 คน และนักเรียน 4,028 คน
4. อำเภอท่ายาง มีสถานศึกษาในสังกัด 48 โรงเรียน 462 ห้องเรียน ครู 572 คน ลูกจ้างประจำ 45 คน และนักเรียน 9,348 คน
5. อำเภอบ้านลาด มีสถานศึกษาในสังกัด 32 โรงเรียน 239 ห้องเรียน ครู 380 คน ลูกจ้างประจำ 30 คน และนักเรียน 4,830 คน
6. อำเภอบ้านแหลม มีสถานศึกษาในสังกัด 31 โรงเรียน 303 ห้องเรียน ครู 439 คน ลูกจ้างประจำ 36 คน และนักเรียน 6,352 คน
7. อำเภอหนองหญ้าปล้อง มีสถานศึกษาในสังกัด 14 โรงเรียน 118 ห้องเรียน ครู 119 คน ลูกจ้างประจำ 13 คน นักเรียน 1,910 คน
8. อำเภอแก่งกระจาน มีสถานศึกษาในสังกัด 24 โรงเรียน 217 ห้องเรียน ครู 210 คน ลูกจ้างประจำ 25 คน และนักเรียน 3,466 คน

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนประถมศึกษา

โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทต่อการพัฒนาให้มีความรู้, ความคิด มีบุคลิก ลักษณะและพฤติกรรมที่ดีงาม โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งถือว่าเป็นโรงเรียนชุมชน และเป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชนกระจายอยู่ทุกท้องถิ่นทั่วประเทศ มีบทบาทหน้าที่สำคัญต่อการพัฒนาลูกหลานของชุมชนให้เป็นผู้มีความรู้, ความคิด มีทักษะในการทำงาน มีบุคลิกลักษณะ และพฤติกรรมที่ดีงาม สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ตลอดทั้งเป็นกำลังในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าโดยลำดับ

โดยบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนประถมศึกษา สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. บทบาทหน้าที่โดยตรง โรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยงานทางราชการที่ตั้งขึ้น เพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ดังต่อไปนี้

1.1 งานวิชาการ ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอันประกอบด้วย

1.1.1 งานด้านหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้

1.1.2 งานด้านการเรียนการสอน

1.1.3 งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

1.1.4 งานส่งเสริมการสอน

1.1.5 งานวัดผลประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา

- 1.1.6 งานห้องสมุด
- 1.1.7 งานนิเทศการศึกษา
- 1.1.8 งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน
- 1.1.9 งานประชุมอบรมทางวิชาการ
- 1.1.10 งานที่กำหนดไว้ในระเบียบกฎหมายบังคับ
- 1.2 งานบุคลากร ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการด้านบุคลากรโรงเรียน อันประกอบด้วย
 - 1.2.1 งานวางแผนบุคลากรเพื่อแสดงความต้องการของบุคคล
 - 1.2.2 เตรียมบุคลากร ได้แก่ พิจารณาคัดเลือกเข้าทำงานและปฐมนิเทศบุคลากร
 - 1.2.3 การพัฒนาและพิจารณาบุคลากร
 - 1.2.4 งานบุคลากรที่กำหนดไว้ในระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ
- 1.3 งานกิจการนักเรียน ดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนการสอนหรือเกี่ยวข้องกับนักเรียน อันประกอบด้วย
 - 1.3.1 ต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ประถมศึกษา 2523
 - 1.3.2 ต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น กฎกระทรวง กฎ ก.ค. คำสั่ง สปช. สปจ. สปอ. และมติที่ประชุมคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน เป็นต้น
 - 1.3.3 ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับตัวนักเรียน (หรือผู้ปกครอง)
- 1.4 งานธุรการ การเงินและพัสดุ ดำเนินการเกี่ยวกับงานสารบรรณ งานธุรการ งานการเงินของโรงเรียนทุกประเภท และการดำเนินงานเกี่ยวกับพัสดุโรงเรียนให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ
- 1.5 งานอาคารสถานที่ ดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้ การบำรุงรักษา ตกแต่งอาคารเรียน อาคารประกอบ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างของโรงเรียน โดยให้สามารถใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่าและมีสภาพร่มรื่น สะอาด สวยงามอยู่เสมอ
- 1.6 งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดำเนินการเกี่ยวข้องกับชุมชน ซึ่งหมายรวมถึงผู้ปกครอง นักเรียน วัด องค์การต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน อันประกอบด้วย
 - 1.6.1 งานการให้บริการชุมชนด้านต่าง ๆ
 - 1.6.1.1 กำหนดแนวทางในการให้บริการแก่ชุมชน
 - 1.6.1.2 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการบริการแก่ชุมชน

1.6.1.3 ให้บริการด้านอาคารสถานที่ โดยยึดระเบียบการใช้อาคารสถานที่ของสถานศึกษา

1.6.1.4 ให้บริการด้านความรู้และวิชาการแก่ชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น อบรมให้ความรู้ในเรื่องการประกอบวิชาชีพ

1.6.1.5 ให้บริการด้านบุคลากรแก่ชุมชนในโอกาสต่าง ๆ

1.6.1.6 ให้บริการวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ

1.6.1.7 อำนวยความสะดวก รวดเร็ว ในการติดต่อกันต่าง ๆ ที่โรงเรียน

1.6.2 งานการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชน เป็นการให้ชุมชนเข้ามา มีส่วนช่วยเหลือโรงเรียนทั้งด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ และแนวคิด โดยประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน เห็นความสำคัญของโรงเรียน โดยวิธีการดังนี้

1.6.2.1 ประชุมผู้ปกครอง

1.6.2.2 ทำวารสาร หรือสิ่งพิมพ์เผยแพร่

1.6.2.3 จัดทำป้ายประกาศเผยแพร่ข่าวสาร

1.6.2.4 พบปะ เยี่ยมเยียนในโอกาสที่เหมาะสม

1.6.2.5 เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน

1.6.2.6 จัดลำดับความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ที่โรงเรียนเห็นว่าควรขอการสนับสนุนจากชุมชน

1.6.2.7 จัดทำโครงการเพื่อขอการสนับสนุนจากชุมชน

1.6.2.8 จัดให้มีการยกย่อง ตอบขอบขอบคุณแก่ผู้ช่วยเหลือตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

1.6.2.9 จัดทำรายงานการได้รับความช่วยเหลือจากชุมชน เสนอให้หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

1.6.3 งานสร้างเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น เป็นการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

1.6.3.1 วางแผนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ

1.6.3.2 กำหนดบุคลากรในการติดต่อประสานงานกับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ

1.6.3.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน และหน่วยงานอื่นตาม
โอกาสอันควร

1.6.3.4 ให้ความช่วยเหลือชุมชนและหน่วยงานอื่นตามโอกาสอันควร

1.6.3.5 ประเมินผลความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นระยะ
ตามที่กำหนดไว้ในโครงการ และเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการงานตามแผนโดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

- ประเมินโดยการใช้เครื่องมือหลาย ๆ อย่าง เช่น การสำรวจ
การสังเกต การสัมภาษณ์ คำเล่าลือ การกล่าวถึง ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ
- บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน
- สรุปผลการประเมินบันทึกไว้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนดำเนินงานต่อไป

1.6.4 งานการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ โรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมโรงเรียน โดยตั้งคณะกรรมการดำเนินงานดังนี้

1.6.4.1 ศีรษะระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ

1.6.4.2 วางแผนให้มีการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ โดย
ประชุมหารือ เพื่อหาแนวทางตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ

- แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ
- ดำเนินการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคม มูลนิธิ

1.6.4.3 เชิญบุคลากรที่เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการร่วมดำเนินงานกับ
โรงเรียน

1.6.4.4 อำนวยความสะดวกในเรื่อง อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ แก่
ผู้ก่อตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ ตามความเหมาะสม

1.6.4.5 ช่วยติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอจดทะเบียน หรือ
อื่น ๆ

1.6.5 งานการประชาสัมพันธ์ เป็นการเผยแพร่ข่าวสาร และผลงานของ
โรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ โดยมีแนวปฏิบัติ
ดังนี้

1.6.5.1 แต่งตั้งบุคลากรทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์

1.6.5.2 กำหนดแผน เป้าหมาย และวิธีดำเนินการ โดย

- การทำเป็นหนังสือได้แก่ประกาศ แถลงการณ์
- การให้ข่าวแก่สื่อมวลชน
- การโฆษณาทางสื่อมวลชน แผ่นป้าย
- การจัดทำเอกสาร ได้แก่ จดหมาย ข่าว วารสาร หรือแผ่นปลิว

1.6.5.3 ดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามแผน

1.6.5.4 ติดตามประเมินผลการประชาสัมพันธ์ ทำได้โดย

- ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขข่าว
- รายงานผู้บังคับบัญชาในกรณีจำเป็น

2. บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนในการสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา

บทบาทหน้าที่สำคัญของโรงเรียนอีกบทบาทหนึ่ง คือ การดำเนินการประสานความร่วมมือกับคณะบุคคลที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับงานของโรงเรียน ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา คณะที่ปรึกษาของโรงเรียน และคณะกรรมการเฉพาะกิจที่คณะกรรมการแต่งตั้งขึ้น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งของโรงเรียน ซึ่งคณะบุคคลเหล่านี้โรงเรียนควรให้ความสำคัญและให้เกียรติ พร้อมทั้งพยายามสร้างความประทับใจและความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา

2.1 งานเลขานุการคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการทำหน้าที่งานธุรการของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาโดยเฉพาะ ประกอบด้วย

2.1.1 งานทะเบียนประวัติคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา คณะกรรมการที่ปรึกษา

2.1.2 งานธุรการการประชุม

2.1.3 งานดำเนินการตามมติที่ประชุม

2.1.4 งานความสัมพันธ์กับองค์กรชุมชน

2.2 งานประสานและส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกให้คณะกรรมการโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานได้ตามบทบาทหน้าที่ที่ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 กำหนดไว้ ซึ่งได้แก่

2.2.1 การประสานงานให้คณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน แผนแม่บท และแผนพัฒนาโรงเรียน

2.2.2 การปรับปรุงแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการโรงเรียน

2.2.3 การอำนวยความสะดวก กระตุ้น เร่งเร้าให้คณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ซึ่งคณะกรรมการให้ความเห็นชอบแล้ว

2.2.4 เปิดโอกาสให้คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางการบริหารการเงินและงบประมาณ

2.2.5 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการด้านการเงิน วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน และความต้องการวิทยากรหรือบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในท้องถิ่นมาร่วมให้การศึกษแก่นักเรียน

2.2.6 รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2.2.7 ประสานกับองค์กรท้องถิ่นที่ คณะกรรมการโรงเรียนเชิญชวนเข้าร่วมพัฒนาโรงเรียน

ตอนที่ 2 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา

เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2543 กระทรวงศึกษาธิการ จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิก “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539”

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“สถานศึกษา” หมายความว่า โรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ไม่
หมายรวมถึงสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเฉพาะทาง

“กรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ 5 ให้มีคณะกรรมการอย่างน้อยสถานศึกษาละเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน
ประกอบด้วย

(1) “ผู้แทนผู้ปกครอง” ได้แก่ ผู้แทนของผู้มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียน
นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

(2) “ผู้แทนครู” ได้แก่ ผู้แทนของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอน และผู้ช่วย
ผู้บริหารสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

(3) “ผู้แทนองค์กรชุมชน” ได้แก่ ผู้แทนของชมรม สมาคม มูลนิธิ องค์กร
เอกชน หรือกลุ่มบุคคลในรูปอื่นใด ที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ และมีที่ตั้งอยู่ใน
เขตบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

(4) “ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ได้แก่ ผู้แทนของเทศบาลองค์กร
บริหารส่วนจังหวัด องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น จำนวนไม่เกินสองคน

(5) “ผู้แทนศิษย์เก่า” ได้แก่ ผู้แทนของสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์เก่า หรือ
บุคคลที่เคยศึกษาจากสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

(6) “ผู้ทรงคุณวุฒิ” ได้แก่ ผู้นำทางศาสนา ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น
ข้าราชการบำนาญ ข้าราชการอื่นนอกกรมสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ใน
หน่วยงานอื่นของรัฐ เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการ ทั้งในและนอกเขตบริการของสถาน
ศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสี่คน

ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการ
เลือกกรรมการคนหนึ่ง ใน (1) (3) (4) (5) และ (6) เป็นประธานและอีกคนหนึ่งเป็นรองประธาน

ข้อ 6 ให้คณะกรรมการ กำหนดจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการ เพื่อให้ได้มา
ซึ่งคณะกรรมการตามข้อ 5 โดยคำนึงถึงจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นสตรีจำนวน
ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของคณะกรรมการทั้งหมด

ข้อ 7 การให้ได้ว่าซึ่งคณะกรรมการทั้งหมด

(1) ให้สถานศึกษาประกาศรับสมัครผู้แทนตามข้อ 5 (1) (2) (3) (4) และ (5)

(2) ให้ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ 7 (1) คัดเลือกกันเองให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6

(3) ให้ผู้ได้รับการคัดเลือกตามข้อ 7 (2) และผู้บริหารสถานศึกษาเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามที่ตนเห็นสมควรจำนวนสองเท่าของจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 6 และให้ประชุมคัดเลือกให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6

(4) ให้ผู้บริหารสถานศึกษานำรายชื่อเสนอผู้มีอำนาจตามข้อ 9 เป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง

ในกรณีไม่มีผู้สมัครเข้ารับเลือกเป็นผู้แทนในองค์ประกอบใด ให้คณะกรรมการเสนอรายชื่อบุคคลในองค์ประกอบนั้น จำนวนสองเท่าของจำนวนที่กำหนดไว้ใน ข้อ 6 และให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่กำหนดไว้

ในกรณีที่มีผู้สมัครเข้ารับเลือกเป็นผู้แทนในองค์ประกอบใดไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 6 ให้ถือว่าผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเท่าที่มีอยู่ในองค์ประกอบนั้น แล้วให้คณะกรรมการเสนอรายชื่อบุคคลในองค์ประกอบนั้น จำนวนสองเท่าของจำนวนที่ยังขาดอยู่และให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือตามจำนวนที่กำหนดไว้

ในกรณีที่มีผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกในองค์ประกอบใดมีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6 ให้ถือว่าผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกดังกล่าวเป็นกระบวนกรในองค์ประกอบนั้น

ข้อ 8 คุณสมบัติทั่วไปของคณะกรรมการ

(1) เป็นผู้สนใจในการพัฒนาการศึกษา

(2) เป็นผู้มีความประพฤติ

(3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(4) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ

ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้อ 9 ให้ผู้บังคับบัญชาเหนือสถานศึกษาขึ้นไปหนึ่งระดับเป็นผู้ลงนามในการแต่งตั้งและอนุญาตการลาออกของคณะกรรมการ

ข้อ 10 ให้คณะกรรมการ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง

คณะกรรมการซึ่งได้มาตามระเบียบนี้ในวาระแรก เมื่อครบกำหนดสองปีให้จับสลากออกกึ่งหนึ่ง ในกรณีที่เกินจำนวนให้ปิดเศษเพิ่มเป็นหนึ่งคน เว้นกรรมการและเลขานุการ

ให้สถานศึกษาดำเนินการสรรหากรรมการทดแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคสอง ตามหลักเกณฑ์และวิธีที่กำหนดให้ข้อ 7 โดยให้อยู่ในตำแหน่งตามวาระในวรรคหนึ่ง การสรรหากรรมการใหม่แทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งและวรรคสามให้ดำเนินการภายในสี่สิบห้าวัน นับจากวันครบวาระหรือครบกำหนดแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการชุดเดิมปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะได้มีการประกาศแต่งตั้งกรรมการใหม่

กรรมการที่พ้นวาระอาจได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการได้อีก

ข้อ 11 กรรมการ จะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ออกตามวาระ
- (2) ตาย
- (3) ลาออก
- (4) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 8
- (5) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (6) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (7) ได้รับความคุ้มครองโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด

ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

- (8) พ้นจากตำแหน่งในสถานศึกษานั้น สำหรับกรรมการตามข้อ 5 (2) และผู้บริหารสถานศึกษา
- (9) พ้นจากสภาพการเป็นผู้ปกครองนักเรียนของสถานศึกษานั้น สำหรับกรรมการตามข้อ 5 (1)
- (10) พ้นจากสภาพการเป็นผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับกรรมการตามข้อ 5 (4)
- (11) คณะกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสาม มีมติให้ออกยกเว้นตำแหน่งกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 12 ในกรณีที่กรรมการในองค์ประกอบใดว่างลงก่อนครบวาระเกินกว่าเก้าสิบวัน ให้สถานศึกษาดำเนินการตามข้อ 7 เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการในองค์ประกอบนั้นภายในสามสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ว่างลง และให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ตนแทน

ข้อ 13 คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังนี้

- (1) กำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา
- (2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- (3) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตร์ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- (4) กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
- (5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน
- (6) ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- (7) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ของสถานศึกษา
- (8) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
- (9) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
- (10) ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน
- (11) แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามความเห็นสมควร
- (12) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น

ข้อ 14 ให้มีการประชุมคณะกรรมการ อย่างน้อยภาคเรียนละสองครั้ง

การดำเนินการประชุมคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้มีกรรมการเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ในขณะนั้นและให้มีผู้แทนของนักเรียนเข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของนักเรียนโดยตรง ให้รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย

ให้ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการประชุมต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่ง ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่มีการประชุม

ข้อ 15 ในวาระเริ่มแรกให้กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมที่มีสถานศึกษาในสังกัด ดำเนินการให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันประกาศใช้ระเบียบนี้

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้คณะกรรมการโรงเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 ปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะมีการประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการตามระเบียบนี้ รวมทั้งดำเนินการให้เป็นไปตามข้อ 6 และข้อ 7 แล้วแต่กรณี

สถานศึกษาที่ไม่มีคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในวันที่ประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ซึ่งเป็นเจ้าสังกัดกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามข้อ 6 และข้อ 7 แล้วแต่กรณี

สรุป เพื่อให้การบริหารงานและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อยสถานศึกษาละ 7 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วย

1. ผู้แทนผู้ปกครอง
2. ผู้แทนครู
3. ผู้แทนองค์กรชุมชน
4. ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น
5. ผู้แทนศิษย์เก่า
6. ผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการ และเลขานุการโดยตำแหน่ง

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา

การมีส่วนร่วม

1. แนวคิดการมีส่วนร่วม

แนวความคิดเกี่ยวกับการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนนั้นได้บังเกิดขึ้นในชุมชนต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งซีกโลกตะวันตก และซีกโลกตะวันออก ดังจะเห็นได้จากประเพณี “ลงแขก” (cooperative work) ซึ่งมีการปฏิบัติในหมู่เกษตรกรทั่วโลก

การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาครอบครัว กลุ่มละแวกบ้าน ชุมชนหมู่บ้าน ตลอดจนสังคมนั้น ได้พัฒนาการชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ในครอบครัวและในสังคมให้เจริญก้าวหน้าและผาสุกเรื่อยมา

1) ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคล ซึ่งบังเอิญพ้องกัน กลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม

2) ความเดือนร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกัน ที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่ นั้น ผลักดันให้พุ่งไปสู่การรวมกลุ่ม วางแผน และลงมือกระทำการร่วมกัน

3) การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนา การตัดสินใจร่วมกันนี้จะต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความริเริ่มกระทำการที่ตอบสนองความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมยังอาจเกิดจากแนวความคิดอื่น ๆ เช่น

1) ความศรัทธา ที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์ การสร้างโบสถ์วิหาร

2) ความเกรงใจ ที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศมีตำแหน่งทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วย ทั้ง ๆ ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรงผู้น้อยก็ช่วยแรง

3) อำนาจบังคับ เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เช่น บีบบังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส ฯลฯ

ชินรัตน์ สมสืบ (2539 : 25 – 26) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้

ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมเป็นสิทธิ (right) และเป็นเอกสิทธิ (privilege)

ในฐานะสิทธิจะต้องได้รับการเคารพและให้เกียรติ ในฐานะเอกสิทธิจะต้องไม่ถูกบังคับ (enforce) และครอบงำ (manipulate) ทั้งสองประการนี้ต้องเกิดจากบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยมากที่สุด ไม่มีใครจะเป็นหุ่นเชิดในกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน

2) การมีส่วนร่วมเป็นการทำงานเป็นกลุ่ม

เป็นผลรวมของข้อมูลผู้กมัดจากคนแต่ละคน บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่าโครงการเป็นของพวกเขา เพื่อพวกเขา และโดยพวกเขา ที่แสดงออกมาในรูปพฤติกรรมร่วมเป็นการแสดงพฤติกรรมของผลประโยชน์ร่วม ดังนั้นการเรียนรู้จะเกิดขึ้น ประชาชนสามารถเรียนรู้ได้ ถูกสอนและถูกแนะนำ แต่ก็ไม่ได้ทำเพื่อผลประโยชน์ของคนอื่น

3) การมีส่วนร่วมคือส่วนสำคัญของกระบวนการบริหารการพัฒนาชนบท

การมีส่วนร่วมจะถูกดำเนินการใน 2 บริษัท คือ นักบริหารการพัฒนาจะต้องรู้ในสิ่งที่ประชาชนมุ่งหวัง (aspiration) และต้องให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น (articulation) ประการที่สอง โครงการพัฒนาต้องให้ประชาชนรับรู้ ประชาชนต้องเข้าใจในโครงการ รู้ถึงทรัพยากรที่จำเป็นและประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

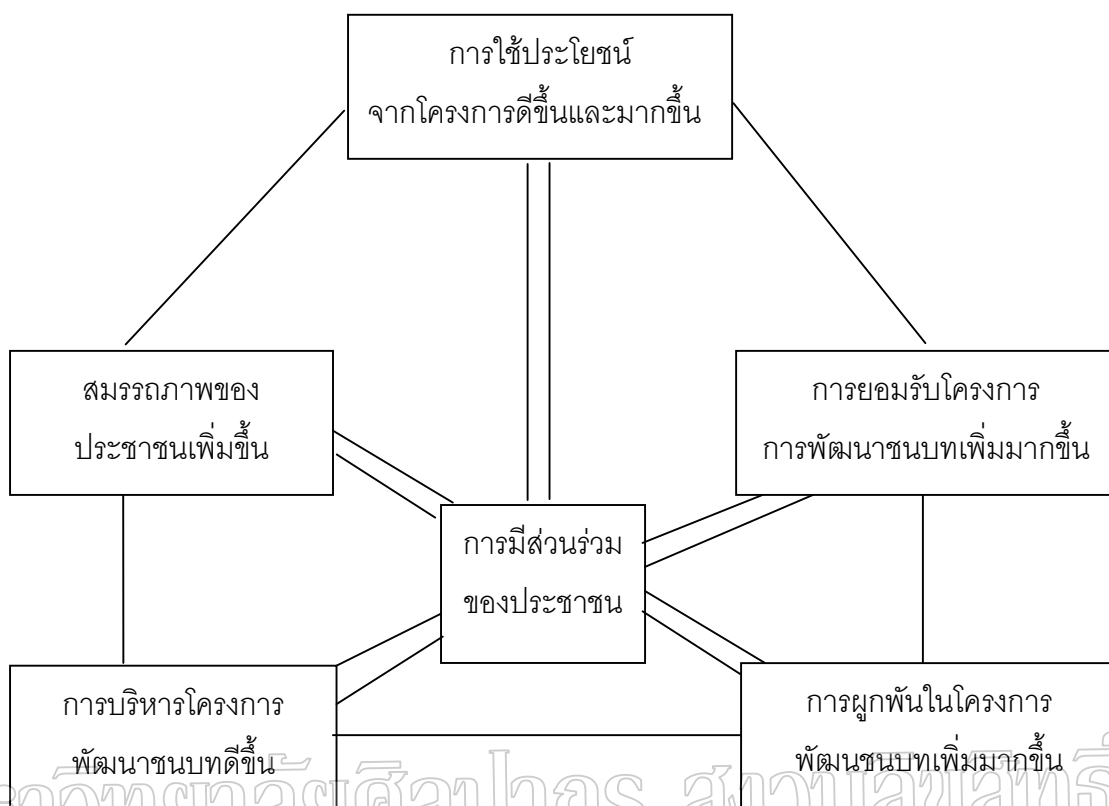
4) การมีส่วนร่วมคือเครื่องชี้วัดการพัฒนาชนบท

การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับพื้นฐานในการพัฒนาชนบทยิ่งมาก และเข้มข้นเท่าใดแสดงว่าผลประโยชน์ของการพัฒนาจะตกแก่ประชาชนมากขึ้นเท่านั้น

การมีส่วนร่วมจำเป็นสำหรับความสำเร็จของการพัฒนาชนบท ซึ่งจะต้องเป็นการมีส่วนร่วมจริง ๆ ไม่ใช่เพียงอย่างหยาบ ๆ หรืออย่างตื้น ๆ เป็นเรื่องของการอาสาสมัคร เป็นผลของทางเลือกที่ประชาชนจะทำการต่าง ๆ เพื่อตัวพวกเขาเอง

การเกิดแนวความคิด การมีส่วนร่วม เป็นการเกิดจากประชาชนเอง เพื่อเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันในการพัฒนาชนบท และเสนอความต้องการของประชาชนโดยตรง ซึ่งเป็นการทำงานเป็นกลุ่มและเป็นกระบวนการบริหารโดยมีความสำคัญมาก

แคย์วแพน (Caayupan 1985, อ้างถึงใน ชินรัตน์ สมสืบ 2539 : 27) ได้ย้าว่าประชาชนต้องมีส่วนร่วมในทุกกระยะของกระบวนการพัฒนาตั้งแต่กำหนดปัญหา และทรัพยากร จนกระทั่งการใช้ประโยชน์จากโครงการ รวมถึงการประเมินผลโครงการ ซึ่งจะเป็นสิ่งที่เชื่อวากลไกนี้จะทำให้การพัฒนาชนบทที่แท้จริง จึงจะเกิดขึ้นในหมู่บ้านต่าง ๆ การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีความสำคัญ ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท

ที่มา : R.B. Caayupan, Popular Participation in Rural Development (n.p.,1985), 8.

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา

ในกระบวนการพัฒนาจะมีประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น รัฐบาล สหราชอาณาจักรอังกฤษ ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ เริ่มตั้งแต่สมัยที่อังกฤษไปพัฒนาประเทศอาณานิคมอัฟริกาก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่ในประเทศไทย รัฐบาลไทยเพิ่งกำหนดเรื่องการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 – 2529) คือ เน้นรูปแบบการพัฒนาที่เปิดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น โดยการจัดตั้งองค์กรในระดับตำบลและหมู่บ้านขึ้น เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นการยอมรับให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา เป็นการนำหลักการในเรื่องสั้น ๆ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน เช่น หลักการเรื่องตนเป็นที่พึ่งของตน (self – reliance) องค์กรในระดับตำบลหมู่บ้าน (grassroots) คิดเป็น

ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น การพัฒนาแบบผสมผสาน (integrated development) การปกครองตนเอง (autonomy) (อุ๋นตา นพคุณ, โน โกวาท สุทธนารักษ์, บรรณานุกรม 2528 : 102)

ไพรัตน์ เตชะตินทร์ (อ้างถึงใน ชินรัตน์ สมสืบ, บรรณานุกรม 2539 : 20) ระบุว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเป็นตัวแปรที่ขาดมิได้ งานพัฒนาที่ประชาชนไม่มีส่วนร่วมย่อมมิใช่งานพัฒนาที่แท้จริง แต่เป็นงานให้บริการแบบสังเคราะห์และอำนาจ (อ้างถึงใน ชินรัตน์ สมสืบ, บรรณานุกรม 2539 : 20) สรุปว่า การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการพัฒนาชนบท ไม่มีประเทศไหนที่พัฒนาโดยปราศจากการร่วมมือจากประชาชน และเป็นข้อ ยืนยันว่าการพัฒนาเป็นเรื่องของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนา จะเห็นว่าในประเทศที่พัฒนาแล้วได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ ในประเทศไทยมีการเริ่มดำเนินการในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ โดยเน้นหลักการเรื่องตนเป็นที่พึ่งของตนเอง

3. ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทได้มีสำนักงานองค์การนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

สำนักงานแรงงานระหว่างชาติ (International Labour Office 1971 : 7, อ้างถึงใน อินทิตรา มณีคุณ 2540 : 13 – 14) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการกระทำ และเกี่ยวกับมวลชนในระดับต่าง ๆ ซึ่งเป็นการกระทำโดยสมัครใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ทางสังคมและการจัดสรรทรัพยากร

เออร์วิน (Ervin 1976 : 138, อ้างถึงใน อินทิตรา มณีคุณ 2540 : 13 – 14) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า กระบวนการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาโดยร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมแก้ปัญหาของตนเองเน้นการมีส่วนร่วมด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญของประชาชนแก้ไขปัญหา ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมให้การสนับสนุน ติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรละเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ยาดาวฟ (Yadav 1980 : 80, อ้างถึงใน อินทิตรา มณีคุณ 2540 : 13 – 14) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การร่วมมือของประชาชนด้วยความตั้งใจและสมัครใจ โดยไม่ถูกบังคับ ซึ่งกระบวนการความร่วมมือของประชาชนนั้นประกอบด้วย

- 1) การเข้าร่วมในการตัดสินใจ ตกลงใจ
- 2) การเข้าร่วมในการดำเนินการของแผน และโครงการพัฒนา
- 3) การเข้าร่วมในการติดตามและประเมินผลโครงการและแผนงานของการพัฒนา
- 4) การเข้าร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา

สภาพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งสหประชาชาติ (United Nation Departem of International Economic and Social Affairs 1981, อ้างถึงใน เมตต์ เมตต์การุณจิต 2541 : 38) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนก่อให้เกิดกระบวนการ และโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถที่จะแสดงออกซึ่งความต้องการของตน การจัดอันดับความสำคัญการเข้าร่วมในการพัฒนา และได้รับประโยชน์จากการพัฒนานั้น โดยการเน้นที่การให้อำนาจการตัดสินใจแก่ประชาชนในชนบท

นรินทร์ จงวุฒิเวศย์ (อ้างถึงใน ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, บรรณาธิการ 2527 : 183) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ (mental and emotional involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (group situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำ (contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527 : 2) สรุปมติและข้อเสนอแนะจากการประชุมเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชน : นโยบายและกลวิธี” ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการและควบคุมการใช้ และการกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม ในการมีส่วนร่วมนั้นประชาชนได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง

อคิน รพีพัฒน์ (อ้างถึงใน ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, บรรณาธิการ 2527 : 320) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ทำทุกอย่าง ไม่ใช่ที่เรากำหนดปัญหาแล้วมาให้ประชาชนเข้าร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทุกอย่างต้องเป็นเรื่องของประชาชนที่คิดขึ้นมา

นอกจากนี้ ชู่นตา นพคุณ (อ้างถึงใน โอวาท สุทธารักษ์, บรรณานิการ 2528 : 101 – 103) ได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 2 รูปแบบ คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับรูปธรรม เป็นระดับพื้นฐาน เพราะประชาชนยินดีให้ความร่วมมือและเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะให้แรงงาน เวลา วัสดุ และความหมายที่มีลักษณะเป็นนามธรรม คือ บางสิ่งบางอย่างที่เป็นคุณลักษณะ เป็นค่านิยม เป็นเรื่องทางจิตพิสัย

ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทเป็นกระบวนการที่เป็นการดำเนินงานในกิจกรรมที่รับผิดชอบ ที่เกิดจากทรงด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งที่จะตัดสินใจกระทำด้วยความสมัครใจ ในการให้ความร่วมมือ เข้าร่วมกลุ่มเพื่อจุดประสงค์ของกลุ่มที่เป็นไปตามแผนและโครงการพัฒนา พร้อมทั้งเข้าร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา ซึ่งการมีส่วนร่วมประชาชนเป็นผู้ร่วมกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานเอง

4. ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ชินรัตน์ สมสืบ (2539 : 24) ได้กล่าวว่า ในประเทศกำลังพัฒนา การกระจายอำนาจมักไม่ได้ยอมรับจากผู้กุมอำนาจในส่วนกลาง การรวมอำนาจนำมาซึ่งภาวะสมบูรณาธิปไตย (autachy) และจะทำลายการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดของการพัฒนา การกระจายอำนาจจะต้องเกิดจากประชาชนที่มีความรับผิดชอบ และความรับผิดชอบจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อรัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชน ซึ่งเป็นวิถีทางที่แน่นอนที่สุดที่จะทำให้ประชาชนเกิดความรับผิดชอบได้

ประกอบ คูปรรัตน์ (อ้างถึงใน โอวาท สุทธารักษ์, บรรณานิการ 2528 : 81 – 91) กล่าวว่า โดยเฉพาะการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรจัดให้มีความเหมาะสมยอมจะยังประโยชน์ได้เป็นอย่างมากด้วยเหตุผลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาวบ้านนั้น ชาวบ้านในฐานะเจ้าของการศึกษาจะรู้ดีว่าเขาและบุตรหลานของเขา ต้องการอะไรจากระบบการศึกษาและอะไรในระบบที่เป็นอยู่แล้วเขาไม่ต้องการ ซึ่งการศึกษาสามารถช่วยสร้างความเป็นอยู่ในชนบทให้ดีขึ้น เขาก็จะอยู่ในชนบทของเขามากขึ้น หลั่งไหลไปสู่ตัวเมืองน้อยลง มุ่งหวังผลักดินลูกลานให้เข้าสู่ระบบราชการน้อยลง โดยในระบบงานภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการของเอกชน ผู้ประกอบการรู้ดีว่าเขาต้องการช่างและพนักงานแบบไหน ถ้าเขามีลูกมีหลาน เขาอยากให้ลูก ๆ หลาน ๆ จบออกมาแล้วทำอะไรได้ แต่ได้ไม่เพียงแต่ในประกาศนียบัตรทางการศึกษา ที่มีได้มีความเข้าใจลึกซึ้งในด้านการงาน เขาต้องการคนที่ทำงานได้จริง ปรับตัวได้ แก้ปัญหาได้ พร้อมทั้งจะอุทิศตนให้แก่งาน ความต้องการเหล่านี้ เกิดจากการต้องสัมผัสสภาพข้อเท็จจริงในชีวิตการทำงาน และ

การดำรงชีพทั่วไปของชาวบ้าน ซึ่งแม้จะไม่มีการศึกษาที่เป็นระบบ แต่เขาจะทราบซึ่งถึงปัญหาเหล่านี้เป็นอย่างดีของชาวบ้าน

2) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการศึกษาจะก่อให้เกิดความรู้สึกมีอำนาจ มีส่วนร่วมในชุมชนที่ตนอยู่อาศัย การมีความรู้สึกมีอำนาจและการได้มีส่วนร่วมในชุมชน จะนำไปสู่ความรับผิดชอบและเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานในปัจจุบันในแง่การเมืองการปกครอง ประชาชนถูกละเลยอำนาจในการปกครองตนเองมาโดยตลอด แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 จากระบอบรัฐธรรมนูญ แต่การปกครองของไทยอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลเผด็จการทหารมาตลอด ความรู้สึกไม่มีอำนาจทางการเมืองขาดความเชื่อมั่นในการปกครองตนเองนั้นมีอยู่สูงในหมู่ประชาชน และจะสูงมากยิ่งขึ้นจนการพัฒนาประชาธิปไตยในยุคต่อไปอาจจะไม่ประสบความสำเร็จ หากไม่มีการปรับปรุงกลไกขั้นพื้นฐานบางประการ การศึกษาก็เช่นเดียวกับบริการด้านอื่น ๆ เช่น สาธารณสุข การปกครอง การป้องกันภัย การคมนาคม สิ่งเหล่านี้มีส่วนสัมผัสชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก โดยตัวของมันเองนั้น ก็ทำให้ประชาชนอยากเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดทิศทางอยู่แล้ว โดยเฉพาะการศึกษาความจริงมันมีโอกาสสัมผัสชีวิตของคนตั้งแต่เกิดจนตายเพราะคนแก่ที่ไม่ต้องทำงานแล้วยังจำเป็นต้องได้รับการศึกษา

3) การมีส่วนร่วมทำให้มีโอกาสดำเนินกิจการด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ชาวบ้านในฐานะผู้เสียภาษีที่นำมาบำรุงการศึกษานั้น จะเป็นผู้ที่ตระหนักถึงค่าของเงินและน้ำพักน้ำแรงซึ่งต้องนำมาเป็นค่าใช้จ่ายทางการศึกษา เมื่อเขารู้คุณค่าและได้เป็นผู้มีส่วนจัดการศึกษาเองแล้ว แน่ใจว่าเขาคงจะไม่ใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่าย เราคงจะต้องยอมรับกันแล้วว่าในปัจจุบันแม้เรา仍将ลงทุนเพื่อการศึกษาเป็นปริมาณน้อยมากเมื่อเทียบกับอารยะประเทศทั้งหลาย แต่กระนั้นเงินจำนวนน้อยนิดนี้ก็มิได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ในระบบราชการโดยจิตสำนึกของข้าราชการโดยทั่ว ๆ ไปนั้น แน่ใจว่าข้าราชการที่เป็นครู อาจารย์ หรือผู้บริหารทั้งหลายก็ย่อมต้องการครูและบุคลากรด้านต่าง ๆ จำนวนมากขึ้น โรงเรียนมากแห่งกำหนดงบประมาณให้สูงขึ้น กำหนดตำแหน่งชีระดับต่าง ๆ ให้สูงขึ้น เงินเดือนครูและผู้บริหารก็สูงขึ้น แต่ในทางตรงกันข้าม มักจะเน้นในทางที่ทำงานให้น้อยลง แต่สวัสดิการสำหรับข้าราชการจะต้องเพิ่มมากขึ้น ยิ่งการศึกษาตกอยู่ในมือข้าราชการมากเท่าไร ยิ่งผู้ดำเนินการมีจิตสำนึกแบบข้าราชการมากเท่าไร ระบบการศึกษาก็ยิ่งจะล้าหลังมากขึ้นเท่านั้น คนในระบบราชการนั้นไม่ได้ด้อยสติปัญญา แต่ระบบราชการไม่เปิดโอกาสให้เขาได้คิดในลักษณะสร้างสรรค์ได้มากนัก ในการมีส่วนร่วมโดยประชาชนไม่เปิดโอกาสให้เขาได้คิดในลักษณะสร้างสรรค์ได้มากนัก ในการมีส่วนร่วม

โดยประชาชนในระบบการศึกษานั้น จะเป็นตัวควบคุมการดำเนินงานของระบบราชการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ก่อให้เกิดการวางแผนการใช้เงินที่รอบคอบ และใช้อย่างคิดหน้าคิดหลัง เมื่อมีการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนหรือสังคม เสียงสะท้อนจากประชาชนจะทำให้การปรับปรุงเป็นไปได้อย่างทันท่วงทียิ่งขึ้น เมื่อโรงเรียนเป็นของประชาชน ประชาชนจะสามารถบอกได้ว่า ไม่เพียงแต่ลูกหลานของเขาเท่านั้นที่อยากได้รับการศึกษาตัวเขาเองก็ต้องการด้วย เขาต้องการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต เขาอยากให้อาจารย์ซึ่งเป็นผลจากเงินภาษีอากรของเขา ได้ถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ใช้ทั้งตอนกลางวัน ตอนกลางคืน ใช้ทั้งวันหยุด วันปิดภาคการศึกษาปกติ และภาคฤดูร้อน

4) การมีส่วนร่วมทางการศึกษาเปิดโอกาสให้มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมากขึ้น เมื่อการปกครองท้องถิ่นพัฒนาไปถึงระดับหนึ่งแล้ว ชาวบ้านจะรู้ว่า เขาเองไม่ได้เป็นเพียงผู้พลอยได้รับผลประโยชน์จากการศึกษาเท่านั้นเขาจะต้องเป็นผู้ให้ด้วยความจริงแล้ว ถ้าการศึกษาคือการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการอาชีพด้วยแล้ว การอาชีพที่เป็นจริงนั้น ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียนมากนัก

ราโมสและไฟเชอ (Ramos and Fletcher 1982, อ้างถึงใน ชินรัตน์ สมสืบ 2539 : 27) กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ

- 1) เป็นเครื่องชี้ว่า การตัดสินใจของรัฐบาลมาจากความต้องการของประชาชน
- 2) เพิ่มความรับผิดชอบ และเพิ่มความสามารถในการตรวจสอบได้ของรัฐที่มีต่อประชาชน
- 3) ช่วยในการสร้างแผนต่าง ๆ ที่ดีกว่าเดิม
- 4) เพิ่มความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
- 5) สร้างการสนับสนุนให้แก่หน่วยวางแผน

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน รัฐบาลควรมีการกระจายอำนาจ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนา ที่ก่อให้เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการพัฒนา

5. ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

ทฤษฎีการกระทำทางสังคมเป็นการอธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ โดยการตอบคำถามที่ว่า “ทำไมบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจึงมีพฤติกรรมหรือปฏิบัติเช่นนั้น” ทฤษฎีของเฮร์ซเบิร์ก (Herzberg, อ้างถึงใน ชินรัตน์ สมสืบ, บรรณานุกรม 2539 : 30)

ทฤษฎีสองปัจจัยของ เฮอริชเบอร์ก (Herzberg's Two Factor Theory) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่สำคัญและได้รับความสนใจในการศึกษาวิจัยและนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์การ เช่น Motivation Maintenance Theory, Dual Factor Theory เฮอริชเบอร์ก และคณะได้สรุปปัจจัย 2 ประการ ที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจของบุคคล คือ

1) ปัจจัยจูงใจ (motivation factor) หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานโดยตรง และเป็นตัวการที่สร้างความพึงพอใจให้บุคคลในองค์การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีดังนี้

1.1 ความสำเร็จในการทำงาน (achievement) คือ การที่บุคคลสามารถทำงานได้เสร็จสิ้นและสำเร็จ มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ รู้จักป้องกันปัญหาต่าง ๆ รู้จักป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น เกิดความรู้สึกรับผิดชอบในผลงานที่สำเร็จ

1.2 การได้รับความยอมรับนับถือ (recognition) คือ การได้รับการยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้อื่น การยอมรับนี้จะอยู่ในรูปของการยกย่องชมเชย การให้กำลังใจหรือการแสดงออกอื่นใดที่สื่อให้เห็นถึงการยอมรับความสามารถเมื่อทำงานสำเร็จ

1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (the work itself) เป็นงานที่น่าสนใจ ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรืองานที่ทำตั้งแต่ต้นจนจบคนเดียว

1.4 ความรับผิดชอบ (responsibility) เป็นความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบใหม่ ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบอย่างเต็มที่

1.5 ความก้าวหน้า (advancement) การได้รับการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นของบุคคลในองค์การ มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหรือได้รับการอบรม

2) ปัจจัยค้ำจุน (maintenance factor) หมายถึง ปัจจัยที่สนับสนุนให้การทำงานของบุคคลสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

2.1 โอกาส (opportunity) คือ ความเชื่อของผู้กระทำที่มีต่อสถานการณ์หรือข้อกำหนดและทางเลือกที่มีอยู่ โอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำของบุคคลมักจะตัดสินใจเข้าร่วมในการกระทำทางสังคม เมื่อเขาพิจารณาแล้วเห็นว่าภายใต้สถานการณ์นั้นให้เขาเลือกกระทำได้ ดังนั้นการที่ผู้กระทำตัดสินใจและเลือกกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับลักษณะของโอกาสที่มีในสถานการณ์นั้น

2.2 ความสามารถ (ability) คือ การรับรู้ของผู้กระทำเกี่ยวกับพลังขีดความสามารถของเขาในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จนกระทั่งสามารถบรรลุความสำเร็จได้ภายใต้สถานการณ์ที่ผู้กระทำตระหนักถึงความสามารถของเขา

2.3 การสนับสนุน (support) คือ การช่วยเหลือหรือการคัดค้านซึ่งผู้กระทำ เชื่อว่าเขากำลังได้รับหรือคาดว่าจะได้รับจากผู้อื่นในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งตัวเองจะเป็นผู้เลือก

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ปัจจัยจิตใจและปัจจัยค้ำจุนดังกล่าว มีความสอดคล้องกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเปิดโอกาสให้ทุกคนในหน่วยงานได้มีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ทำให้งานบรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพเป็นการสร้างความ รับผิดชอบให้เกิดกับตนเองและเพื่อนร่วมงานเกิดความพึงพอใจในการทำงานและประสิทธิภาพ ของงานมีมากขึ้น

6. ลักษณะการมีส่วนร่วม

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization n.d., อ้างถึงใน ชินรัตน์ สมสืบ, บรรณานิติกร 2535 : 30) ได้เสนอว่ารูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ถือว่าเป็นรูปแบบที่แท้จริง หรือสมบูรณ์นั้น จะต้องประกอบด้วยขบวนการ 4 ขั้นตอน คือ

1) การวางแผน (Planning) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการให้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามและ ประเมินผล และประการสำคัญ คือ การตัดสินใจด้วย

2) การดำเนินกิจกรรม (implementation) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการ จัดการและบริหารการใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรร ควบคุมทางการเงินและ การบริการ

3) การใช้ประโยชน์ (utilization) ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำเอา กิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเองและการควบคุม

4) การได้รับผลประโยชน์ (obtaining benefits) ประชาชนจะต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่เท่ากัน ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว สังคมหรือวัตถุ ก็ได้

อัฟฮอฟฟ์ (Uphoff 1981, อ้างถึงใน เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง 2527 : 41) ได้สร้าง กรอบพื้นฐานเพื่อการอธิบายและวิเคราะห์ รูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งอาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเวลาเริ่มการตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และการตัดสินใจการดำเนินกิจกรรม

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วม โดยการให้การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการร่วมมือ รวมทั้งการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุทางสังคมหรือโดยส่วนตัว

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งนับว่าเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป (อ้างถึงใน ลักขณา นักร้อง 2538 : 40)

ศรียาญจน์ โกสุมภ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน และโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่ามีขั้นตอนที่สำคัญ 8 ขั้นตอน คือ

- 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนร่วมดำเนินการ
- 2) การสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในชุมชน
- 3) การสร้างเครือข่ายของกลุ่มผู้มีส่วนร่วม
- 4) การสร้างกิจกรรม
- 5) การต่อรองเพื่อการดำเนินการ
- 6) การร่วมดำเนินการ
- 7) การร่วมกันประเมินผลการดำเนินการ
- 8) การร่วมกันรับผลประโยชน์จากการดำเนินการ

ปธาน สุวรรณมงคล (ใน ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, บรรณาธิการ 2527 : 80 – 83) ว่าชุมชนควรมีบทบาทสำคัญใน 4 ลักษณะคือ

- 1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจ
- 2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงาน
- 3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในผลประโยชน์
- 4) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผล

ฟอรานอฟฟ์ (Foranoff 1981 : 104, อ้างถึงใน อินทิรา มณีคุณ 2540 : 19) ได้เสนอกระบวนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยอย่างน้อย 1 ใน 4 ประเภทของการมีส่วนร่วม คือ

1) การวางแผน ซึ่งรวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธีทรัพยากร ที่ต้องใช้ตลอดจนการติดตามประเมินผล

- 2) การดำเนินงาน
- 3) การให้บริการจากโครงการ
- 4) การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์

มณฑนา พิพัฒน์เพ็ญ (2540 : สม – ง) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและกระบวนการถ่ายทอดความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านในการสอนดนตรีพื้นบ้านของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ได้กำหนดขั้นตอนการมีส่วนร่วมของปราชญ์ชาวบ้านในการสอนดนตรีพื้นบ้าน ประกอบด้วย

- 1) การมีส่วนร่วมโดยการวางแผน
- 2) การมีส่วนร่วมโดยการปฏิบัติ
- 3) การมีส่วนร่วมโดยการประเมินผล

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (ใน ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, บรรณาธิการ 2527 : 6 – 7) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ดังนี้

- 1) ร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมตลอดจนความต้องการของชุมชน
- 2) ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบ และวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน
- 3) ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
- 4) ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
- 5) ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 6) ร่วมการลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเอง และของหน่วยงาน
- 7) ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
- 8) ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการ และกิจกรรม ที่ได้ทำไว้ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

จากนานาทัศนะที่เกี่ยวกับลักษณะและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมนี้ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของคนเป็นหลัก โดยการให้

ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสามารถที่จะดำเนินการพัฒนาต่อไปได้ด้วยตนเอง โดยกล่าวถึงการมีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ คือ ร่วมในการประชุม ร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมประสานงาน ร่วมรับผิดชอบโครงการ ร่วมชักชวนเพื่อนบ้าน ร่วมเสียสละอุปกรณ์ ร่วมเสียสละแรงงาน ร่วมเสียสละเงินทอง ร่วมติดตามผลโครงการ เป็นต้น

7. ชนิดและระดับการมีส่วนร่วมของประชากร

ชินรัตน์ สมสืบ (2539 : 57 – 61) ได้กล่าวไว้ถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนว่ามีอยู่หลายระดับ ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน แบ่งเป็น 5 ชั้น จากการไม่มีส่วนร่วมเลยจนถึงการมีส่วนร่วมในอุดมคติ พิสัยการมีส่วนร่วมเป็นอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- 1) การไม่มีส่วนร่วมอย่างสิ้นเชิง (no participation at all)
- 2) การมีส่วนร่วมเพียงในนาม (nominal participation)
- 3) การมีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อย (minimal participation)
- 4) การมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม (optimal participation)
- 5) การมีส่วนร่วมมาก (maximal participation)
- 6) การมีส่วนร่วมในอุดมคติ (ideal participation)

เมื่อพิจารณาจากพิสัยความต่อเนื่องของการมีส่วนร่วมแล้ว สามารถแบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทเป็น 9 ชนิด คือ

1) บังคับร่วม

ประชาชนเข้าร่วมในการพัฒนาชนบท เพราะการขู่เข็ญ (threats) หรือการบังคับ (coercion) จากภายนอก กลวิธีขู่เข็ญ หรือบังคับมีหลายรูปแบบ และจะเกิดจากคนที่มิผลประโยชน์จากการดำเนินงาน หรือจากผลของงาน

2) การมีส่วนร่วมโดยมีการผลักดัน

ประชาชนจะถูกผลักดันจากอำนาจของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (interest) และผลประโยชน์ (benefit) จากโครงการ อำนาจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจจะเป็นการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน โดยได้รางวัลในรูปการแต่งตั้งในตำแหน่งสูงขึ้นเพื่อความสำเร็จของโครงการ ผู้ที่ใช้อำนาจนี้ เช่น ผู้นำ หัวคะแนนนักการเมือง ซึ่งประชาชนก็เปรียบเหมือนรถลากที่ถูกผลักดันโดยอำนาจที่มองเห็น และมองไม่เห็นประชาชนไม่ได้ตัดสินใจ ฉะนั้นการมีส่วนร่วมจึงเป็นเพียงในนาม (nominal participation)

3) กลอุบาย หรือการมีส่วนร่วมโดยมีเงื่อนไข

ประชาชนถูกจ้างให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่นที่ไม่ได้แก้ปัญหของพวกเขา การเบี่ยงเบนความสนใจไปสู่เรื่องอื่น เป็นการสร้างความสบายใจให้แก่ประชาชน เป็นการชั่วคราวจากปัญหาที่แท้จริงของพวกเขา การใช้กลอุบายและเงื่อนไขขึ้นชั้นผู้นำ ผู้มีอิทธิพลสูง จะเสนอโครงการที่จะเบี่ยงเบนความสนใจของคนจน และคนไร้สิทธิ เช่น การส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมในการผลิตทางการเกษตรแทนการให้ทรัพยากรที่จำเป็น ในการแก้ปัญหของพวกเขาในโครงการปฏิรูปการเกษตร การมีส่วนร่วมชนิดนี้จึงเป็นเพียงในนาม (nominal participation)

4) การพูดข้างเดียว

โดยนัยของการพูดข้างเดียวนั้นการสื่อสารจะเป็นแบบทางเดียว (one-way) คนส่งข่าวจะป้อนข้อมูลแก่ผู้รับฝ่ายเดียว วิธีนี้ไม่ได้จัดทำกลไกสำหรับการรับฟังข้อมูลย้อนกลับ และไม่ได้มีการเจรจาต่อรอง (negotiation) สมมติฐานของโครงการคือ ให้ประชาชนรู้จักโครงการแล้วเขาจะมามีส่วนร่วมเอง โครงการเหล่านี้มักจะดำเนินการผ่านสื่อมวลชน (mass media) เช่น สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ซึ่งการมีส่วนร่วมจะมีน้อย

5) ถ้ามอง – ตัดสินใจเอง

ประชาชนจะถูกถามถึงความคิดและข้อเสนอแนะต่าง ๆ แต่ไม่ได้มีการยืนยันหรือรับประกันว่าความคิดของประชาชนจะได้รับการพิจารณาในการกำหนด วางแผนและดำเนินการในโครงการ การถาม ความคิด ความเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทำได้โดยการประชุม การมีสภาท้องถิ่น การสำรวจ การสอบถามและการไต่สวนสาธารณะ แต่ในความชัดเจนแล้วการมีส่วนร่วมชนิดนี้จะมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

6) การนำไปสู่ความสงบ

ความคิด ความเห็น และข้อเสนอของประชาชนจะถูกร้องขอให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและการบริหารโครงการ ประชาชนจะมีส่วนร่วมจริง ๆ ในกลไกการวางแผน แต่การตัดสินใจในเรื่องความสมเหตุสมผลและความคงอยู่ของโครงการยังเป็นสิทธิของผู้กำหนดโครงการ การมีส่วนร่วมแบบนี้จึงมีในระดับต่ำกว่าระดับที่เหมาะสม

7) การจับมือกัน

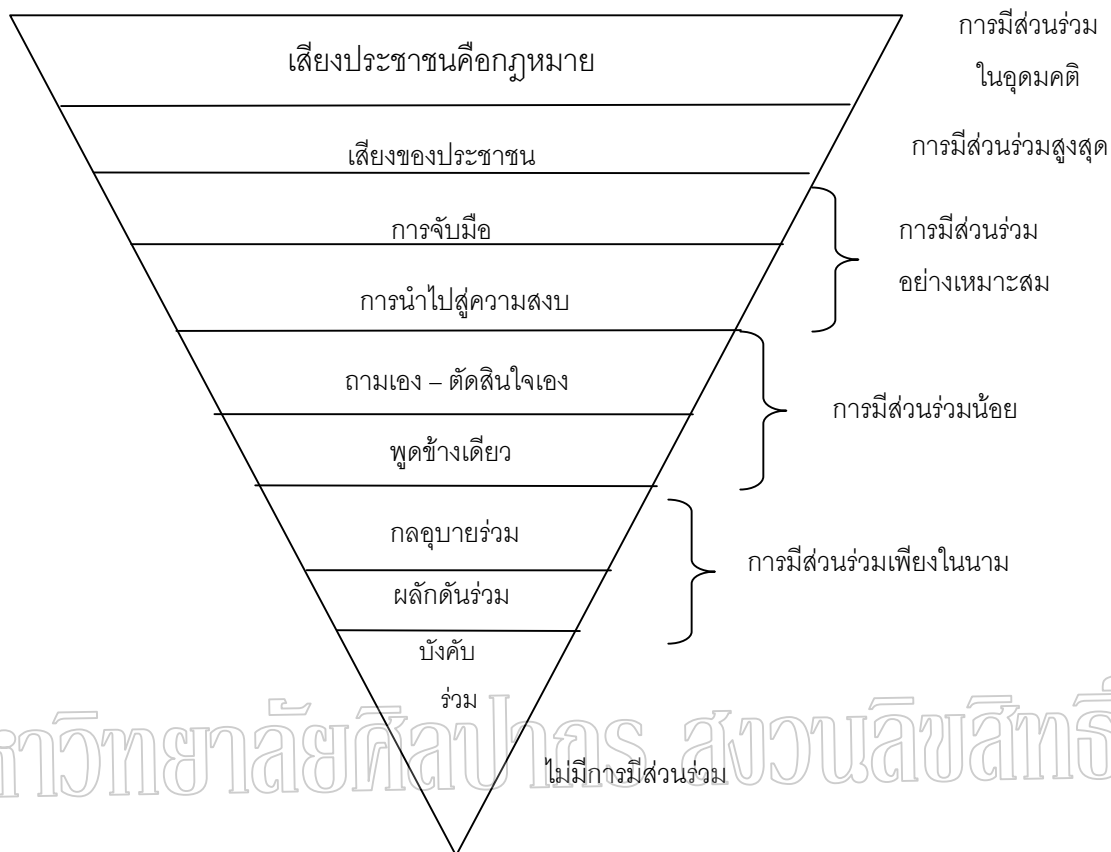
ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงตั้งแต่การกำหนดโครงการ จนดำเนินการโครงการ การตัดสินใจจะทำงานร่วมกันระหว่างประชาชนและผู้ออกแบบโครงการ (project designer) ปัญหาและประเด็นต่าง ๆ จะถูกแก้ไขโดยการเจรจาต่อรอง และการแลกเปลี่ยนความคิดอย่างเสรี มีการร่วมมือกันอย่างเป็นรูปธรรม (concrete) ระหว่างผู้ได้รับประโยชน์และผู้มอบโครงการ เช่น

การประสานงานในเรื่องทรัพยากรและการดำเนินโครงการให้มีความสำเร็จ การมีส่วนร่วมแบบนี้ จะสูงกว่าระดับที่เหมาะสม

8. ชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

วิถีชีวิตของสังคมไทยกับการศึกษามีความผูกพันต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน แต่เดิมเราจะเล่าเรียนหนังสือกันที่วัด มีพระสงฆ์เป็นครูสอน ซึ่งต่อมารัฐบาลได้เห็นความสำคัญจึงได้ตราเป็นกฎหมายโดยกำหนดให้ลูกหลานที่มีอายุย่างเข้าปีที่แปด ต้องเข้าโรงเรียนทุกคนพร้อมกับได้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นเป็นจำนวนมาก กระจายอยู่ทุกท้องถิ่นทั่วประเทศไทย คนไทยต่างรู้จักกันได้ดีในนามของ “โรงเรียนประชาบาล” ซึ่งหมายถึงโรงเรียนของประชาชน โดยประชาชนร่วมกันสร้างร่วมกันดูแลรักษา ช่วยเหลือ สนับสนุนและพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาคนในชุมชน แต่อย่างไรก็ตามผู้คนในชุมชนส่วนใหญ่ ยังมีความมุ่งหวังต่อการส่งลูกเข้าเรียนในโรงเรียนประชาบาล เพียงเพื่อให้ “อ่านออกเขียนได้” เท่านั้น

แต่ปัจจุบันแนวคิดของคนส่วนใหญ่ได้เปลี่ยนไปจากเดิมอย่างมาก ต่างได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ต่อการพัฒนาลูกหลาน และความจำเป็นที่จะต้องนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ การดำรงอยู่ในชีวิตประจำวัน ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมือง และความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีทั้งหลายที่มีความก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วมาก โดยเฉพาะในอนาคตความเจริญทั้งหลายจะพึ่งพาอาศัยความรู้เป็นหัวใจสำคัญทั้งสิ้น การศึกษาจะเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ พัฒนาสังคมและพัฒนาประเทศ ที่สำคัญที่สุดผู้คนในสังคมได้ประเทศใด ได้รับการศึกษาสูงมากและฉลาดมาก สังคมนั้นหรือประเทศนั้นจะเจริญรุ่งเรืองเป็นผู้นำและเป็นมหาอำนาจในที่สุด ในทางตรงกันข้ามหากประเทศใดพลเมืองส่วนใหญ่ด้อยการศึกษาจะกลายเป็นประเทศที่ล้าหลัง เศรษฐกิจตกต่ำ ผู้คนมีชีวิตอยู่ด้วยความแร้นแค้นยากจน ต้องขอความช่วยเหลือจากประเทศที่เจริญรุ่งเรืองหรือที่พัฒนาแล้ว

แผนภูมิที่ 3 ชนิดและระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่มา : ปรับปรุงจาก R.B. Caayupan, Popular Participation in Rural Development Occasional (n.p., 1985), 32.

เมื่อการศึกษานับวันแต่จะมีความสำคัญกับการดำรงชีวิตของผู้คนในทุกสังคม ทุกชุมชนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และเพื่อให้การศึกษาของชุมชนมีความเจริญก้าวหน้าทันต่อความเจริญของสิ่งอื่น ชุมชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจัง ซึ่งสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. ชุมชนต้องถือเป็นภาระหน้าที่ที่มีความจำเป็นที่ต้องร่วมกันพัฒนาการศึกษาในชุมชนให้เจริญก้าวหน้าเพื่อใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพของชุมชนให้มีคุณภาพโดยพยายามผลักดันให้โรงเรียนประถมศึกษาเป็นหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

2. ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ เพื่อจัดหาจุดพัฒนาการศึกษาให้ ถูกหลานร่วมกับคณะครูในโรงเรียน โดยร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ได้รับความสำเร็จ

3. ร่วมค้นหาผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในท้องถิ่นเข้ามาร่วมให้การศึกษาร่วมกันในโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ผสมผสานกับความรู้สมัยใหม่ ที่ทางโรงเรียนจัดให้

4. ชุมชนเข้ามาร่วมปฏิบัติงาน ช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียน เช่น การปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน อาคารประกอบจัดและตกแต่งสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ร่วมรณรงค์หาทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียน ตลอดจนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดให้มีขึ้น เป็นต้น

5. ร่วมตรวจสอบผลการพัฒนาโรงเรียน การจัดการศึกษาของโรงเรียน หากพบปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ก็เข้ามาช่วยแก้ไขปัญหานั้นและอุปสรรคนั้นร่วมกัน

6. สร้างความภาคภูมิใจในผลงาน การพัฒนาการศึกษาร่วมกัน โดยชุมชนเข้ารับรู้ความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนและร่วมกันภาคภูมิใจในผลงานการพัฒนาเป็นลำดับตลอดมา (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2540 : 21 – 24)

จากอดีตการจัดการศึกษามุ่งเน้นให้อ่านออกเขียนได้ แต่ปัจจุบันเน้นเพื่อนำไปประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตประจำวันโดยเฉพาะสภาวะการณปัจจุบันมีความเจริญเติบโตทางด้านเทคโนโลยี ดังนั้นการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต และเพื่อให้การจัดการศึกษาในชุมชนมีความเจริญก้าวหน้า ชุมชนต้องร่วมกันพัฒนาการศึกษาในคณะครูในโรงเรียน เช่น การค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนช่วยเหลือด้านงบประมาณและร่วมตรวจสอบผลการพัฒนา พร้อมทั้งต้องสร้างความภูมิใจในผลงานของโรงเรียน

สรุป การมีส่วนร่วมอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การมีส่วนร่วมในรูปแบบที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องโดยตรงในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ลักษณะที่ 2 เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในทางอ้อมซึ่งการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้ บุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ โดยการผ่านตัวแทนเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมนั้น ๆ และจากการศึกษาแนวคิด ประเภท และขั้นตอนการมีส่วนร่วมของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดในการมีส่วนร่วมของชุมชน มีกระบวนการร่วม 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน เป็นการวางแผนในการทำงานไว้ล่วงหน้าว่าจะดำเนินงานต่อไปอย่างไร เพื่อให้งานนั้นมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน และการทำงานจะมีขั้นตอน

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเป็นขั้นตอนของการปฏิบัติที่แสดงบทบาทของผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างชัดเจนในการปฏิบัติงาน ซึ่งบางครั้งแสดงถึงแบบแผนการมีส่วนร่วมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ร่วมปฏิบัติงาน

3. การมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผล หลังจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว ผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการในกิจกรรม จะมีการวัดผลประเมินผลร่วมกันเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องของงานที่ดำเนินไปแล้ว ส่วนใหญ่การวัดผลประเมินผลของโรงเรียนที่ดำเนินอยู่ จากการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนร่วมจากคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กิจกรรมของโรงเรียนพัฒนาไปด้วยดีมีศักยภาพ โดยเฉพาะระดับสถานศึกษาต้องให้การเรียน การสอนที่สนองตอบความต้องการของผู้เรียน และมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และมาตรฐานสูง เอื้อต่อการพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศอย่างยั่งยืน

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา
นั้น ได้มีผู้ทำการศึกษาไว้ดังนี้
ถนอม สุขสง่าเจริญ (2527 : 4) ได้ศึกษาบทบาทของกรรมการศึกษาต่อการพัฒนา

โรงเรียนประชาบาลเขตจังหวัดสกลนคร สรุปว่า กรรมการศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาโรงเรียนด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคมในระดับปานกลาง กรรมการศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีบทบาทในการพัฒนาโรงเรียน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ชาญยุทธ แสงมณี (2537 : ก - ข) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนในบทบาทที่เป็นจริง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน แต่ในบทบาทที่คาดหวังให้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนที่เป็นปัญหาที่มีความถี่สูง คือ ชาวบ้านส่วนมากยากจน จึงช่วยโรงเรียนได้น้อย และรองลงมาคือ กรรมการศึกษาประจำโรงเรียนส่วนใหญ่มุ่งประกอบอาชีพของตน จึงปฏิบัติหน้าที่ที่ได้ไม่เต็มที่ตามลำดับ

อนุพนธ์ โสภมัยชัย (2540 : ก - ข) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามคาดหวังให้คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก แต่มีความคิดเห็นว่าคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติงานจริงอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ดังนั้นความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงานจริงของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาจึงแตกต่างกัน

รักชนก โสภพิศ (2542 : 122) ได้ทำการศึกษาร่วมการมีส่วนร่วมและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดนครปฐม พบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมต่อการจัดการอาชีวศึกษาโดยภาพรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากเพียงด้านเดียวได้แก่การเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน ส่วนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านและการร่วมกิจกรรมในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง การสนับสนุนการฝึกวิชาชีพและการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย

อุตร พูลสวัสดิ์ (2544 : ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับมาก

ธเนศ ปานอุทัย (2545 : ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายด้านมีด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและองค์ประกอบย่อย ด้านการกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของโรงเรียน รวมทั้งการส่งเสริมใช้วิทยาการภายนอกภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนโดยจัดหาและเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรภายนอกที่ต่างกัน

สรุป จากการศึกษาทฤษฎี และผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชน หรือผู้ปกครอง

นักเรียนเป็นตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียน และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นด้วย เป็นการสนองนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน ทั้งทางตรง และทางอ้อม ในลักษณะของการมีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมในการดำเนินงานการวัดผลประเมินผล ในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนทั้ง 8 ด้าน คือ

1. ด้านการเรียนการสอน
2. ด้านการนิเทศ
3. ด้านหลักสูตร
4. ด้านการผลิตสื่อ
5. ด้านหาแหล่งเรียนรู้
6. ด้านการพัฒนาบุคลากร
7. ด้านการปรับปรุงห้องสมุด
8. ด้านการวัดผลประเมินผล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ตามแนวความคิดของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เป็นการวิจัยแบบพรรณนา (descriptive research) โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี วิธีการดำเนินการวิจัยได้กำหนดสาระสำคัญไว้ 2 ประการ คือ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย ดังมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้ จึงกำหนดรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นการจัดเตรียมโครงการเพื่อให้เกิดระบบของการดำเนินงาน ประกอบด้วย การศึกษาเรื่องปัญหาของการวิจัย วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาเครื่องมือ แบบสอบถามและปรับปรุงข้อบกพร่องของเครื่องมือ และเสนอความเห็นชอบของโครงการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการโครงการวิจัยเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่พัฒนาในขั้นตอนที่ 1 นำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วรวบรวมข้อมูลนำมาตรวจสอบ ความถูกต้อง และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลงานวิจัยเป็นขั้นตอนระหว่างการรายงานผลการวิจัย เสนอคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดพิมพ์รายงานผลวิจัยฉบับร่าง เพื่อเสนอขออนุมัติโครงการวิจัย ปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะพิมพ์และรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ระเบียบวิธีการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประเภทเครื่องมือ สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูลดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย

1. ผู้แทนผู้ปกครอง
2. ผู้แทนครู
3. ผู้แทนองค์กรชุมชน
4. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. ผู้แทนศิษย์เก่า
6. ผู้ทรงคุณวุฒิ

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 1,440 คน จาก 240 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ

1. ผู้แทนผู้ปกครองโรงเรียนละ 1 คน
2. ผู้แทนครูโรงเรียนละ 1 คน
3. ผู้แทนองค์กรชุมชนโรงเรียนละ 1 คน
4. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโรงเรียนละ 1 คน
5. ผู้แทนศิษย์เก่าโรงเรียนละ 1 คน
6. ผู้ทรงคุณวุฒิโรงเรียนละ 1 คน

โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้น (multi-stage random sampling) ดังนี้ โดยสุ่มจากโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 8 อำเภอ รวม 240 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างอำเภอละ 5 โรงเรียนได้กลุ่มตัวอย่าง 40 โรงเรียน และคัดกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนละ 6 คน จาก 40 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 240 คน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	เมือง	เขาย้อย	ชะอำ	ท่ายาง	บ้านลาด	บ้านแหลม	แก่งกระจาน	หนองหญ้าปล้อง
จำนวนโรงเรียน	42	23	26	48	32	31	24	14

สุ่มแต่ละอำเภอ จำนวน 5 โรงเรียน ได้ 40 โรงเรียน

เมือง	เขาย้อย	ชะอำ	ท่ายาง	บ้านลาด	บ้านแหลม	แก่งกระจาน	หนองหญ้าปล้อง
วัดนาค	วัดกุฎี	บ้านร่องระกำ	บ้านท่ากระเทียม	วัดท่าศาลาราม	วัดลัด	บ้านหนองมะกอก	บ้านสามเรือน
วัดพระรูป	บ้านสระพัง	บ้านหนองเฝ้าถ่าน	บ้านสระพระ	วัดบ่อบุญ	วัดปากอ่าว	บ้านมะขามโพรง	บ้านหนองรี
วัดเพ็ญ	วัดหนองปรัง	วัดหนองศาลา	บ้านหนองแถม	บ้านโป่งสลอด	วัดลักษณาราม	บ้านห้วยขวางจริง	บ้านท่าตะคร้อ
วัดโรงเข้	วัดห้วยโรง	วัดบ้านท่า	วัดท่าค้อย	วัดโพธิ์ลอย	วัดปากคลอง	บ้านพุสวรรค์	บ้านพุพลู
บ้านปอหวาย	วัดทับค้าง	บ้านหุบกระพง	วัดท่าไถ่	บ้านหนองโสน	วัดต้นสน	บ้านตะเคียนงาม	บ้านหนองหญ้าปล้อง

อำเภอ	ผู้แทน	ผู้ปกครอง	ครู	องค์กรชุมชน	องค์กรส่วนท้องถิ่น	ศิษย์เก่า	ผู้ทรงคุณวุฒิ	รวม
เมือง		5	5	5	5	5	5	30
เขาย้อย		5	5	5	5	5	5	30
ชะอำ		5	5	5	5	5	5	30
ท่ายาง		5	5	5	5	5	5	30
บ้านลาด		5	5	5	5	5	5	30
บ้านแหลม		5	5	5	5	5	5	30
แก่งกระจาน		5	5	5	5	5	5	30
หนองหญ้าปล้อง		5	5	5	5	5	5	30
รวม		40	40	40	40	40	40	240

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย ได้แก่

ตัวแปรต้น

สถานภาพของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และประเภทของกรรมการ

ตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครบุรี ในงานกิจกรรมด้านวิชาการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน ในงานกิจกรรมด้านวิชาการ 8 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านการเรียนการสอน

1.2 ด้านการนิเทศ

1.3 ด้านหลักสูตร

1.4 ด้านการผลิตสื่อ

1.5 ด้านการหาแหล่งเรียนรู้

1.6 ด้านการพัฒนาบุคลากร

1.7 ด้านการปรับปรุงห้องสมุด

1.8 ด้านการวัดผล ประเมินผล

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในงานกิจกรรมด้านวิชาการ 8 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านการเรียนการสอน

2.2 ด้านการนิเทศ

2.3 ด้านหลักสูตร

2.4 ด้านการผลิตสื่อ

2.5 ด้านการหาแหล่งเรียนรู้

2.6 ด้านการพัฒนาบุคลากร

2.7 ด้านการปรับปรุงห้องสมุด

2.8 ด้านการวัดผล ประเมินผล

3. การมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามผล ในงานกิจกรรมด้านวิชาการ 8 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านการเรียนการสอน

3.2 ด้านการนิเทศ

- 3.3 ด้านหลักสูตร
- 3.4 ด้านการผลิตสื่อ
- 3.5 ด้านการหาแหล่งเรียนรู้
- 3.6 ด้านการพัฒนาบุคลากร
- 3.7 ด้านการปรับปรุงห้องสมุด
- 3.8 ด้านการวัดผล ประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สภาพและข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา ด้าน เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นกรรมการสถานศึกษา และประเภทของกรรมการสถานศึกษา ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกิจกรรมงานวิชาการ 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ด้านหลักสูตร ด้านการผลิตสื่อ ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านปรับปรุงห้องสมุด และด้านงานการวัดผล ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบค่าระดับการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกิจกรรมงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 2 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด

3.1 ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3.2 ปัญหา และอุปสรรคในการนำความรู้ และการนำวิทยากรในชุมชน มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งแนวทางในการแก้ปัญหาและอุปสรรค

การสร้างเครื่องมือ

เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการ จากหนังสือ ตำราเอกสาร และวัตถุประสงค์ ของงานวิจัย รวมทั้งได้สัมภาษณ์ พูดคุย กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาในเขตจังหวัด ศึกษาในเขต

อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เพื่อเป็นกรอบ และแนวทาง ในการสร้างเครื่องมือ

2. ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษางานวิจัยมาประมวล เพื่อกำหนดโครงสร้าง และเนื้อหาสาระ ตลอดจนขอบเขต เนื้อหาของงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานให้มี ประสิทธิภาพและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ภายใต้การให้คำปรึกษาชี้แนะ ปรับปรุงแก้ไขของอาจารย์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือสรุปได้เป็นแผนภูมิ

การพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ
3. หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try - out) กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9954

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีวิธีการดำเนินการดังนี้ ประสานงานกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) นำข้อมูลที่ได้มาจัดระเบียบ ทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ด้าน เพศ อายุ วุฒิต่าง การศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นกรรมการสถานศึกษา และประเภทของกรรมการสถานศึกษา โดยใช้ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. การวิเคราะห์การปฏิบัติหน้าที่การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการวางแผน การร่วมดำเนินงาน การนิเทศติดตามประเมินผลพัฒนา ในการนำความรู้มาร่วมกิจกรรมงานวิชาการ 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการผลิตสื่อ ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการปรับปรุงห้องสมุด และด้านการวัดผลประเมินผล โดยใช้ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การวิเคราะห์ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการนำความรู้มาร่วมพัฒนางานวิชาการทั้ง 8 ด้าน จำแนกตามตัวแปรสถานภาพ ด้าน เพศ อายุ วุฒิต่าง การศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นกรรมการสถานศึกษา และประเภทของกรรมการ

สถานศึกษา โดยใช้ สถิติการทดสอบค่าเฉลี่ย t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA : F-test) เกณฑ์การหาเกณฑ์ แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

คะแนน	เกณฑ์
3	มาก
2	ปานกลาง
1	น้อย
0	ไม่ได้ทำ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เป็นการวิจัยแบบพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี จำนวน 240 คน การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. สถานภาพของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามตัวแปรสถานภาพ
4. สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 สถานภาพของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาสถานภาพของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามตัวแปรด้าน เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ และประเภทของการเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรายละเอียดในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 สถานภาพของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	127	52.90
- หญิง	113	47.10
รวม	240	100.00
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 35 ปี	51	21.30
- ระหว่าง 35 - 45 ปี	79	32.90
- สูงกว่า 45 ปี	110	45.80
รวม	240	100.00
3. วุฒิทางการศึกษา		
- ประถมศึกษา	21	8.80
- มัธยมศึกษา	69	28.80
- อุดมศึกษา	150	62.50
รวม	240	100.00
4. ประสบการณ์การเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		
- ต่ำกว่า 2 ปี	93	38.80
- ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป	147	61.30
รวม	240	100.00
5. ประเภทของการเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน		
- ผู้แทนผู้ปกครอง	40	16.70
- ผู้แทนครู	40	16.70
- ผู้แทนองค์กรชุมชน	40	16.70
- ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น	40	16.70
- ผู้แทนศิษย์เก่า	40	16.70
- ผู้ทรงคุณวุฒิ	40	16.70
รวม	240	100.00

จากตารางที่ 2 การศึกษาสถานภาพของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประเภท ของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มละ 40 คน พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเพศชาย ร้อยละ 52.9 และ เพศหญิง ร้อยละ 47.1 ส่วนใหญ่มีอายุสูงกว่า 45 ปี (ร้อยละ 45.8) มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (ร้อยละ 62.5) และมีประสบการณ์การเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 61.3)

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ

การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในงานวิชาการ 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ด้านหลักสูตร ด้านการผลิตสื่อ ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการปรับปรุงห้องสมุด และด้านการวัดและประเมินผล มีรายละเอียดในตารางที่ 3-11 และกำหนด เกณฑ์การร่วมในกิจกรรมดังนี้

0.00 – 0.75	ไม่ทำ
0.76 – 1.50	ทำน้อย
1.51 – 2.25	ทำปานกลาง
2.26 – 3.00	ทำมาก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

งานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าสถิติ		ระดับ
	ไม่ทำ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม	\bar{X}	S.D.	
1. การเรียนการสอน	9 (3.80%)	52 (21.70%)	109 (45.40%)	70 (29.20%)	240 (100%)	1.98	.78	ปาน กลาง
2. การนิเทศ	41 (17.10%)	32 (13.30%)	98 (40.80%)	69 (28.80%)	240 (100%)	1.74	.95	ปาน กลาง
3. การจัดทำ หลักสูตร	10 (4.20%)	63 (26.30%)	88 (36.70%)	79 (32.90%)	240 (100%)	1.98	.80	ปาน กลาง
4. การผลิตสื่อ	10 (4.20%)	66 (27.50%)	84 (35.00%)	80 (33.30%)	240 (100%)	1.94	.82	ปาน กลาง
5. การหาแหล่ง เรียนรู้	2 (.80%)	31 (12.90%)	144 (58.80%)	66 (27.50%)	240 (100%)	2.09	.66	ปาน กลาง
6. การพัฒนา บุคลากร	22 (9.20%)	48 (20.00%)	106 (44.20%)	64 (26.70%)	240 (100%)	1.84	.83	ปาน กลาง
7. ปรับปรุงห้องสมุด	15 (6.30%)	55 (22.90%)	94 (39.20%)	76 (31.70%)	240 (100%)	1.96	.83	ปาน กลาง
8. วัดผลประเมินผล	31 (12.90%)	64 (26.70%)	82 (34.20%)	63 (26.30%)	240 (100%)	1.77	.93	ปาน กลาง
รวม	17 (7.08%)	51 (21.25%)	101 (42.09%)	71 (29.58%)	240 (100%)	1.91	.77	ปาน กลาง

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ระดับการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.91$, S.D. = .77) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านหาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.09$, S.D. = .66) ด้านการเรียนการสอน ($\bar{X} = 1.98$, S.D. = .78) ด้านการจัดทำหลักสูตร ($\bar{X} = 1.98$, S.D. = .80) ด้านปรับปรุงห้องสมุด ($\bar{X} = 1.96$, S.D. = .83) ด้านการผลิตสื่อ ($\bar{X} = 1.94$, S.D. = .82) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 1.84$, S.D. = .83) ด้านวัดผลประเมินผล ($\bar{X} = 1.77$, S.D. = .93) และด้านกรนิเทศ ($\bar{X} = 1.74$, S.D. = .95)

ตารางที่ 4 ระดับการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการเรียนการสอน

งานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าสถิติ		ระดับ
	ไม่ทำ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม	\bar{X}	S.D.	
การเรียนการสอน								
- การวางแผน	20 (8.30%)	48 (20.00%)	94 (39.20%)	78 (32.50%)	240 (100%)	1.96	.87	ปานกลาง
- การดำเนินงาน	2 (.80%)	50 (20.80%)	90 (37.50%)	98 (40.80%)	240 (100%)	2.19	.73	ปานกลาง
- การนิเทศติดตามผล	28 (11.70 %)	47 (19.60%)	103 (42.90%)	62 (25.80%)	240 (100%)	1.81	.91	ปานกลาง
รวม	9 (3.80%)	52 (21.70%)	109 (45.40%)	70 (29.20%)	240 (100%)	1.98	.78	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ระดับการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเรียนการสอนในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการเรียนการสอน ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.98$, S.D. = .78) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.19$, S.D. = .73) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 1.96$, S.D. = .87) และด้านการนิเทศติดตามผล ($\bar{X} = 1.81$, S.D. = .91)

ตารางที่ 5 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการนิเทศ

งานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าสถิติ		ระดับ
	ไม่ทำ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม	\bar{X}	S.D.	
ด้านการนิเทศ								
- การวางแผน	41 (17.10%)	32 (13.30%)	98 (40.80%)	69 (28.80%)	240 (100%)	1.77	1.02	ปานกลาง
- การดำเนินงาน	34 (14.20%)	44 (18.30%)	101 (42.10%)	61 (25.40%)	240 (100%)	1.78	.94	ปานกลาง
- การนิเทศติดตามผล	41 (17.10%)	60 (25.00%)	74 (30.80%)	65 (27.10%)	240 (100%)	1.68	1.00	ปานกลาง
รวม	37 (15.40%)	53 (22.10%)	89 (37.10%)	61 (25.40%)	240 (100%)	1.74	.95	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการนิเทศในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการนิเทศ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.74$, S.D. = .95) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X} = 1.78$, S.D. = .94) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 1.77$, S.D. = 1.02) และด้านการนิเทศติดตามผล ($\bar{X} = 1.68$, S.D. = 1.00)

ตารางที่ 6 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการจัดทำหลักสูตร

งานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าสถิติ		ระดับ
	ไม่ทำ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม	\bar{X}	S.D.	
การจัดทำหลักสูตร								
- การวางแผน	5 (2.10%)	55 (22.90%)	99 (41.30%)	81 (33.80%)	24 (100%)	2.04	.81	ปานกลาง
- การดำเนินงาน	5 (2.10%)	51 (21.30%)	96 (40.00%)	88 (36.60%)	24 (100%)	2.08	.83	ปานกลาง
- การนิเทศติดตามผล	25 (10.40%)	66 (27.50%)	85 (35.40%)	64 (26.70%)	24 (100%)	1.82	.94	ปานกลาง
รวม	10 (4.20%)	63 (26.30%)	88 (36.70%)	79 (32.90%)	24 (100%)	1.98	.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำหลักสูตรในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการจัดทำหลักสูตรในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.98$, S.D. = .80) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.08$, S.D. = .83) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 2.04$, S.D. = .81) และด้านการนิเทศติดตามผล ($\bar{X} = 1.82$, S.D. = .94)

ตารางที่ 7 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการผลิตสื่อ

งานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าสถิติ		ระดับ
	ไม่ทำ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม	\bar{X}	S.D.	
ด้านการผลิตสื่อ								
- การวางแผน	9 (3.80%)	42 (17.50%)	106 (44.20%)	83 (34.60%)	24 (100%)	2.01	.81	ปานกลาง
- การดำเนินงาน	9 (3.80%)	67 (27.90%)	78 (32.50%)	86 (35.80%)	24 (100%)	1.98	.84	ปานกลาง
- การนิเทศติดตามผล	27 (11.30%)	46 (19.20%)	90 (37.50%)	77 (32.10%)	24 (100%)	1.83	.99	ปานกลาง
รวม	10 (4.20%)	66 (27.50%)	84 (35.5%)	80 (33.30%)	24 (100%)	1.94	.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการผลิตสื่อในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการผลิตสื่อในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.94$, S.D. = .82) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 2.01$, S.D. = .81) ด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 1.98$, S.D. = .84) และด้านการนิเทศติดตามผล ($\bar{X} = 1.83$, S.D. = .99)

ตารางที่ 8 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านหาแหล่งเรียนรู้

งานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าสถิติ		ระดับ
	ไม่ทำ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม	\bar{X}	S.D.	
ด้านหาแหล่งเรียนรู้								
- การวางแผน	13 (5.40%)	55 (22.90%)	70 (3.80%)	98 (4.80%)	240 (100%)	2.08	.90	ปานกลาง
- การดำเนินงาน	-	12 (5.00%)	151 (62.90%)	77 (32.10%)	240 (100%)	2.19	.56	ปานกลาง
- การนิเทศติดตามผล	12 (5.00%)	27 (11.30%)	144 (60.00%)	57 (23.80%)	240 (100%)	1.99	.75	ปานกลาง
รวม	2 (.80%)	31 (12.90%)	141 (58.80%)	66 (27.50%)	240 (100%)	2.09	.66	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหาแหล่งเรียนรู้ในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านหาแหล่งเรียนรู้ในระดับปาน ($\bar{X} = 2.09$, S.D. = .66) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.19$, S.D. = .56) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 2.08$, S.D. = .90) และด้านการนิเทศติดตามผล ($\bar{X} = 1.99$, S.D. = .75)

ตารางที่ 9 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการพัฒนาบุคลากร

งานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าสถิติ		ระดับ
	ไม่ทำ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม	\bar{X}	S.D.	
ด้านพัฒนาบุคลากร								
- การวางแผน	22 (9.20%)	32 (13.30%)	129 (53.80%)	57 (23.80%)	240 (100%)	1.88	.86	ปานกลาง
- การดำเนินงาน	11 (4.60%)	52 (21.70%)	97 (4.40%)	80 (33.30%)	240 (100%)	1.95	.85	ปานกลาง
- การนิเทศติดตามผล	33 (13.80%)	61 (25.40%)	76 (31.70%)	70 (29.20%)	240 (100%)	1.67	.99	ปานกลาง
รวม	22 (9.20%)	48 (2.00%)	106 (44.20%)	64 (26.70%)	240 (100%)	1.84	.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาบุคลากรในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการพัฒนาบุคลากรในระดับปาน ($\bar{X} = 1.84$, S.D. = .83) เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X} = 1.95$, S.D. = .85) ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 1.88$, S.D. = .86) และด้านการนิเทศติดตามผล ($\bar{X} = 1.67$, S.D. = .99)

ตารางที่ 10 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการปรับปรุงห้องสมุด

งานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าสถิติ		ระดับ
	ไม่ทำ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม	\bar{X}	S.D.	
ด้านปรับปรุงห้องสมุด								
- การวางแผน	6 (2.50%)	46 (19.20%)	96 (4.00%)	92 (28.30%)	240 (100%)	2.05	.81	ปานกลาง ปานกลาง
- การดำเนินงาน	6 (2.50%)	40 (16.70%)	112 (46.70%)	82 (34.20%)	240 (100%)	2.07	.79	ปานกลาง
- การนิเทศติดตามผล	31 (12.90%)	52 (21.70%)	83 (34.60%)	74 (3.80%)	240 (100%)	1.77	1.00	
รวม	15 (6.30%)	55 (22.90%)	94 (39.20%)	76 (31.70%)	240 (100%)	1.96	.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการปรับปรุงห้องสมุดในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการปรับปรุงห้องสมุดในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.96$, S.D. = .83) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.07$, S.D. = .79) การวางแผน ($\bar{X} = 2.05$, S.D. = .81) และด้านการนิเทศติดตามผล ($\bar{X} = 1.77$, S.D. = 1.00)

ตารางที่ 11 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการวัดผลประเมินผล

งานวิชาการ	ระดับการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าสถิติ		ระดับ
	ไม่ทำ	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม	\bar{X}	S.D.	
ด้านวัดผลประเมินผล								
- การวางแผน	38 (15.80%)	70 (29.20%)	57 (23.80%)	75 (31.30%)	240 (100%)	1.73	1.00	ปานกลาง
- การดำเนินงาน	29 (12.10%)	59 (24.60%)	84 (35.00%)	68 (28.30%)	240 (100%)	1.83	.93	ปานกลาง
- การนิเทศติดตามผล	37 (15.40%)	44 (18.30%)	98 (4.00%)	61 (25.40%)	240 (100%)	1.75	.98	ปานกลาง
รวม	31 (12.90%)	64 (26.70%)	82 (34.20%)	63 (26.30%)	240 (100%)	1.77	.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวัดผลประเมินผลในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.77$, S.D. = .93) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X} = 1.83$, S.D. = .93) ด้านการนิเทศติดตามผล ($\bar{X} = 1.75$, S.D. = .98) และการวางแผน ($\bar{X} = 1.73$, S.D. = 1.00)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และประเภทของการเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามรายละเอียดในตารางที่ 12 ถึงตารางที่ 34 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ

การพัฒนางานวิชาการ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม			การเปรียบเทียบ		
	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig	ความหมาย
1. การเรียนการสอน						
● ชาย	127	1.92	.75	-1.43	.154	ไม่แตกต่างกัน
● หญิง	113	2.06	.80			
2. การนิเทศ						
● ชาย	127	1.64	.92	-1.85	.07	ไม่แตกต่างกัน
● หญิง	113	1.86	.97			
3. หลักสูตร						
● ชาย	127	1.96	.77	-.42	.67	ไม่แตกต่างกัน
● หญิง	113	2.00	.83			
4. การผลิตสื่อ						
● ชาย	127	1.94	.80	.10	.92	ไม่แตกต่างกัน
● หญิง	113	1.93	.84			
5. การหาแหล่งเรียนรู้						
● ชาย	127	2.09	.63	.15	.88	ไม่แตกต่างกัน
● หญิง	113	2.08	.68			
6. การพัฒนาบุคลากร						
● ชาย	127	1.75	.84	-1.93	.06	ไม่แตกต่างกัน
● หญิง	113	1.95	.81			
7. การปรับปรุงห้องสมุด						
● ชาย	127	1.94	.82	-.45	.66	ไม่แตกต่างกัน
● หญิง	113	1.99	.85			

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การพัฒนางานวิชาการ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม			การเปรียบเทียบ		
	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig	ความหมาย
8. การวัดผลและประเมินผล						
● ชาย	127	1.72	.93	-.94	.35	ไม่แตกต่างกัน
● หญิง	113	1.83	.93			
รวม						
● ชาย	127	1.87	.74	-.95	.35	ไม่แตกต่างกัน
● หญิง	113	1.96	.80			

จากตารางที่ 12 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยของตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for two independent groups) ผลการศึกษาพบว่า กรรมการสถานศึกษาเพศชาย และเพศหญิงมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน (ด้านการเรียนการสอน ด้านกรณีพิเศษ ด้านหลักสูตร ด้านการผลิตสื่อ ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการปรับปรุงห้องสมุด และด้านการวัดและประเมินผล) โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน จำแนกตามอายุ

การพัฒนางานวิชาการ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม			การเปรียบเทียบ		
	n	\bar{X}	S.D.	F-test	Sig	ความหมาย
1. การเรียนการสอน						
• อายุต่ำกว่า 35 ปี	51	1.85	.75	1.05	.35	ไม่แตกต่างกัน
• อายุ 35 - 45 ปี	79	2.03	.74			
• อายุสูงกว่า 45 ปี	110	2.02	.82			
2. การนิเทศ						
• อายุต่ำกว่า 35 ปี	51	1.59	.82	.87	.42	ไม่แตกต่างกัน
• อายุ 35 - 45 ปี	79	1.81	.85			
• อายุสูงกว่า 45 ปี	110	1.76	1.06			
3. หลักสูตร						
• อายุต่ำกว่า 35 ปี	51	1.81	.77	1.64	.20	ไม่แตกต่างกัน
• อายุ 35 - 45 ปี	79	2.06	.76			
• อายุสูงกว่า 45 ปี	110	1.99	.84			
4. การผลิตสื่อ						
• อายุต่ำกว่า 35 ปี	51	1.84	.81	.79	.46	ไม่แตกต่างกัน
• อายุ 35 - 45 ปี	79	2.02	.73			
• อายุสูงกว่า 45 ปี	110	1.92	.88			
5. การหาแหล่งเรียนรู้						
• อายุต่ำกว่า 35 ปี	51	1.81	.66	7.35*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
• อายุ 35 - 45 ปี	79	2.07	.66			
• อายุสูงกว่า 45 ปี	110	2.23	.61			
6. การพัฒนาบุคลากร						
• อายุต่ำกว่า 35 ปี	51	1.59	.86	3.10*	.05	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
• อายุ 35 - 45 ปี	79	1.88	.82			
• อายุสูงกว่า 45 ปี	110	1.93	.80			

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การพัฒนางานวิชาการ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม			การเปรียบเทียบ		
	n	\bar{X}	S.D.	F-test	Sig	ความหมาย
7. การปรับปรุงห้องสมุด						
● อายุต่ำกว่า 35 ปี	51	1.78	.80	1.60	.20	ไม่แตกต่างกัน
● อายุ 35 - 45 ปี	79	2.02	.81			
● อายุสูงกว่า 45 ปี	110	2.01	.85			
8. การวัดและประเมินผล						
● อายุต่ำกว่า 35 ปี	51	1.63	.85	.99	.37	ไม่แตกต่างกัน
● อายุ 35 - 45 ปี	79	1.87	.81			
● อายุสูงกว่า 45 ปี	110	1.76	1.05			
รวม						
● อายุต่ำกว่า 35 ปี	51	1.74	.74	1.71	0.18	ไม่แตกต่างกัน
● อายุ 35 - 45 ปี	79	1.97	.71			
● อายุสูงกว่า 45 ปี	110	1.95	.81			

จากตารางที่ 13 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มอายุ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way analysis of variance) ผลการศึกษาพบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี อายุ 35 - 45 ปี อายุสูงกว่า 45 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ 8 ด้าน (ด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ด้านหลักสูตร ด้านการผลิตสื่อ ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการปรับปรุงห้องสมุด และด้านการวัดและประเมินผล) โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี อายุ 35 - 45 ปี อายุสูงกว่า 45 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบภายหลัง (post hoc) เพื่อเปรียบเทียบเชิงพหุ (multiple comparison) ด้วยวิธีของ LSD (least significant difference) ผลการศึกษาปรากฏ ดังตารางที่ 14 และ ตารางที่ 15 ดังนี้

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้
ของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามอายุ

อายุ	ค่าเฉลี่ย	อายุต่ำกว่า 35 ปี	อายุ 35 - 45 ปี	อายุสูงกว่า 45 ปี
อายุต่ำกว่า 35 ปี	1.81	-	-.26*	-.41*
อายุ 35 - 45 ปี	2.07		-	-.16
อายุสูงกว่า 45 ปี	2.23			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้ พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างจากกลุ่มอายุ 35-45 ปี และกลุ่มอายุสูงกว่า 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากรของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุแตกต่างกัน

อายุ	ค่าเฉลี่ย	อายุต่ำกว่า 35 ปี	อายุ 35 - 45 ปี	อายุสูงกว่า 45 ปี
อายุต่ำกว่า 35 ปี	1.59	-	-.29	-.34*
อายุ 35 - 45 ปี	1.88		-	-.05
อายุสูงกว่า 45 ปี	1.93			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 15 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากร แตกต่างจากกลุ่มอายุสูงกว่า 45 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

การพัฒนางานวิชาการ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม			การเปรียบเทียบ		
	n	\bar{X}	S.D.	F-test	Sig	ความหมาย
1. การเรียนการสอน						
● วุฒิประถมศึกษา	21	1.31	.60	36.11*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่แตกต่างกัน
● วุฒิมัธยมศึกษา	69	1.57	.74			
● วุฒิปริญญาตรี	150	2.27	.67			
2. การนิเทศ						
● วุฒิประถมศึกษา	21	.86	.70	35.80*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่แตกต่างกัน
● วุฒิมัธยมศึกษา	69	1.27	.94			
● วุฒิปริญญาตรี	150	2.09	.80			
3. หลักสูตร						
● วุฒิประถมศึกษา	21	1.41	.54	31.37*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่แตกต่างกัน
● วุฒิมัธยมศึกษา	69	1.54	.81			
● วุฒิปริญญาตรี	150	2.26	.69			
4. การผลิตสื่อ						
● วุฒิประถมศึกษา	21	1.43	.76	21.24*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่แตกต่างกัน
● วุฒิมัธยมศึกษา	69	1.56	.85			
● วุฒิปริญญาตรี	150	2.18	.71			
5. การหาแหล่งเรียนรู้						
● วุฒิประถมศึกษา	21	1.79	.52	14.57*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่แตกต่างกัน
● วุฒิมัธยมศึกษา	69	1.81	.65			
● วุฒิปริญญาตรี	150	2.26	.62			
6. การพัฒนาบุคลากร						
● วุฒิประถมศึกษา	21	1.38	.56	2.48*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่แตกต่างกัน
● วุฒิมัธยมศึกษา	69	1.45	.90			
● วุฒิปริญญาตรี	150	2.09	.73			

ตารางที่ 16 (ต่อ)

การพัฒนางานวิชาการ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม			การเปรียบเทียบ		
	n	\bar{X}	S.D.	F-test	Sig	ความหมาย
7. การปรับปรุงห้องสมุด						
● วุฒิประถมศึกษา	21	1.42	.77	16.48*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
● วุฒิมัธยมศึกษา	69	1.65	.87			
● วุฒิดุธยมศึกษา	150	2.18	.74			
8. การวัดและประเมินผล						
● วุฒิประถมศึกษา	21	.93	.91	33.66*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
● วุฒิมัธยมศึกษา	69	1.31	.94			
● วุฒิดุธยมศึกษา	150	2.10	.75			
รวม						
● วุฒิประถมศึกษา	21	1.32	.59	30.26*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
● วุฒิมัธยมศึกษา	69	1.52	.77			
● วุฒิดุธยมศึกษา	150	2.18	.66			

ตารางที่ 16 การศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของ
กรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ
ทางเดียว (one-way analysis of variance) ผลการศึกษาพบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิ
ประถมศึกษา วุฒิมัธยมศึกษา วุฒิดุธยมศึกษา มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน (ด้าน
การเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ด้านหลักสูตร ด้านการผลิตสื่อ ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ด้าน
การพัฒนาบุคลากร ด้านการปรับปรุงห้องสมุด และด้านการวัดและประเมินผล) โดยภาพรวมและ
รายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบภายหลัง (post
hoc) เพื่อเปรียบเทียบเชิงพหุ (multiple comparison) ด้วยวิธีของ LSD (least significant
difference) ผลการศึกษาปรากฏ ดังตารางที่ 17 ถึง ตารางที่ 25 ดังนี้

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการโดยภาพรวมของ
กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

วุฒิการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
ประถมศึกษา	1.32	-	-.20	-.86*
มัธยมศึกษา	1.52		-	-.66*
อุดมศึกษา	2.18			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 17 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ โดยภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการโดยภาพรวมแตกต่างจากกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการเรียนการสอน
ของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

วุฒิการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
ประถมศึกษา	.86	-	-.26	-.96*
มัธยมศึกษา	1.27		-	-.67*
อุดมศึกษา	2.09			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 18 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการเรียนการสอน พบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการเรียนการสอนแตกต่างจากกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการนิเทศของ
กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

วุฒิการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
ประถมศึกษา	.86	-	-.41*	-1.23*
มัธยมศึกษา	1.27		-	-.82*
อุดมศึกษา	2.09			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 19 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการนิเทศพบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการนิเทศแตกต่างจากกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านหลักสูตรของ
กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

วุฒิการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
ประถมศึกษา	1.41	-	-.1337	-.85*
มัธยมศึกษา	1.54		-	-.72*
อุดมศึกษา	2.26			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 20 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านหลักสูตรพบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านหลักสูตรแตกต่างจากกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการผลิตสื่อของ
กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

วุฒิการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
ประถมศึกษา	1.43	-	-0.14	-0.76*
มัธยมศึกษา	1.56		-	-0.62*
อุดมศึกษา	2.18			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 21 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการผลิตสื่อพบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการผลิตสื่อ แตกต่างจากกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 22 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้
ของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

วุฒิการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
ประถมศึกษา	1.79	-	-0.02	-0.46*
มัธยมศึกษา	1.81		-	-0.44*
อุดมศึกษา	2.26			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 22 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้ พบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างจากกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 23 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากร
ของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

วุฒิการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
ประถมศึกษา	1.38	-	-.07	-.71*
มัธยมศึกษา	1.45		-	-.64*
อุดมศึกษา	2.09			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 23 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากร แตกต่างจากกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และ กรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 24 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการปรับปรุง
ห้องสมุดของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

วุฒิการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
ประถมศึกษา	1.42	-	-.24	-.77*
มัธยมศึกษา	1.65		-	-.53*
อุดมศึกษา	2.18			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 24 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการปรับปรุงห้องสมุด พบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการปรับปรุงห้องสมุด แตกต่างจากกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 25 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

วุฒิการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อุดมศึกษา
ประถมศึกษา	.93	-	-.38	-1.17*
มัธยมศึกษา	1.31		-	-.79*
อุดมศึกษา	2.10			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 25 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล พบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างจากกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และ กรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 26 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน

การพัฒนางานวิชาการ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม			การเปรียบเทียบ		
	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig	ความหมาย
1. การเรียนการสอน						ค่าเฉลี่ย
• ต่ำกว่า 2 ปี	93	1.86	.75	-2.01	.05	อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
• 2 ปีขึ้นไป	147	2.06	.79			
2. การนิเทศ						ไม่แตกต่างกัน
• ต่ำกว่า 2 ปี	93	1.70	.86	-.55	.58	
• 2 ปีขึ้นไป	147	1.77	1.00			
3. หลักสูตร						ไม่แตกต่างกัน
• ต่ำกว่า 2 ปี	93	1.87	.81	-1.71	.09	
• 2 ปีขึ้นไป	147	2.05	.78			

ตารางที่ 26 (ต่อ)

การพัฒนางานวิชาการ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม			การเปรียบเทียบ		
	n	\bar{X}	S.D.	t-test	Sig	ความหมาย
4. การผลิตสื่อ						
• ต่ำกว่า 2 ปี	93	1.87	.80	-1.03	.31	ไม่แตกต่างกัน
• 2 ปีขึ้นไป	147	1.98	.83			
5. การหาแหล่งเรียนรู้						
• ต่ำกว่า 2 ปี	93	1.95	.68	-2.64	.01	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
• 2 ปีขึ้นไป	147	2.18	.63			
6. การพัฒนาบุคลากร						
• ต่ำกว่า 2 ปี	93	1.72	.84	-1.81	.07	ไม่แตกต่างกัน
• 2 ปีขึ้นไป	147	1.92	.82			
7. การปรับปรุงห้องสมุด						
• ต่ำกว่า 2 ปี	93	1.91	.78	-.74	.46	ไม่แตกต่างกัน
• 2 ปีขึ้นไป	147	1.99	.86			
8. การวัดและประเมินผล						
• ต่ำกว่า 2 ปี	93	1.73	.88	-.59	.56	ไม่แตกต่างกัน
• 2 ปีขึ้นไป	147	1.80	.97			
รวม						
• ต่ำกว่า 2 ปี	93	1.83	.75	-1.41	.16	ไม่แตกต่างกัน
• 2 ปีขึ้นไป	147	1.97	.78			

จากตารางที่ 26 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์การเป็นกรรมการสถานศึกษาแตกต่างกัน โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยของตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (t - test for two independent groups) ผลการศึกษาพบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การเป็นกรรมการสถานศึกษา ต่ำกว่า 2 ปี และ 2 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน (ด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ด้านหลักสูตร ด้านการผลิตสื่อ ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการ

ปรับปรุงห้องสมุด และด้านการวัดและประเมินผล) โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การเป็นกรรมการสถานศึกษาต่ำกว่า 2 ปี และ 2 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ ด้านการเรียนการสอน และด้านการหาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 27 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการประเภทต่าง ๆ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพัฒนางานวิชาการ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม			การเปรียบเทียบ		
	n	\bar{X}	S.D.	F-test	Sig	ความหมาย
1. การเรียนการสอน						
● ผู้แทนผู้ปกครอง	40	1.54	.86	32.88*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
● ผู้แทนครู	40	2.99	.06			
● ผู้แทนองค์กรชุมชน	40	1.87	.46			
● ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น	40	2.12	.27			
● ผู้แทนศิษย์เก่า	40	1.92	.87			
● ผู้ทรงคุณวุฒิ	40	1.48	.60			
2. การนิเทศ						
● ผู้แทนผู้ปกครอง	40	1.19	1.07	28.11*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
● ผู้แทนครู	40	2.90	.25			
● ผู้แทนองค์กรชุมชน	40	1.62	.52			
● ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น	40	1.95	.39			
● ผู้แทนศิษย์เก่า	40	1.60	1.01			
● ผู้ทรงคุณวุฒิ	40	1.21	.89			

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การพัฒนางานวิชาการ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม			การเปรียบเทียบ		
	n	\bar{X}	S.D.	F-test	Sig	ความหมาย
3. หลักสูตร						
● ผู้แทนผู้ปกครอง	40	1.56	.85	31.96*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
● ผู้แทนครู	40	2.96	.12			
● ผู้แทนองค์กรชุมชน	40	1.93	.61			
● ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น	40	2.06	.23			
● ผู้แทนศิษย์เก่า	40	2.00	.89			
● ผู้ทรงคุณวุฒิ	40	1.35	.61			
4. การผลิตสื่อ						
● ผู้แทนผู้ปกครอง	40	1.59	.15	29.03*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่แตกต่างกัน
● ผู้แทนครู	40	2.92	.03			
● ผู้แทนองค์กรชุมชน	40	1.96	.07			
● ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น	40	1.77	.08			
● ผู้แทนศิษย์เก่า	40	2.09	.13			
● ผู้ทรงคุณวุฒิ	40	1.31	.10			
5. การหาแหล่งเรียนรู้						
● ผู้แทนผู้ปกครอง	40	1.70	.91	3.05*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
● ผู้แทนครู	40	2.94	.15			
● ผู้แทนองค์กรชุมชน	40	2.17	.42			
● ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น	40	1.93	.22			
● ผู้แทนศิษย์เก่า	40	1.99	.68			
● ผู้ทรงคุณวุฒิ	40	1.80	.24			

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การพัฒนางานวิชาการ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม			การเปรียบเทียบ		
	n	\bar{X}	S.D.	F-test	Sig	ความหมาย
6. การพัฒนาบุคลากร						
● ผู้แทนผู้ปกครอง	40	1.31	1.06	26.99*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
● ผู้แทนครู	40	2.87	.23			
● ผู้แทนองค์กรชุมชน	40	1.51	.58			
● ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น	40	1.87	.31			
● ผู้แทนศิษย์เก่า	40	1.86	.94			
● ผู้ทรงคุณวุฒิ	40	1.64	.42			
7. การปรับปรุงห้องสมุด						
● ผู้แทนผู้ปกครอง	40	1.45	.98	27.80*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
● ผู้แทนครู	40	2.95	.15			
● ผู้แทนองค์กรชุมชน	40	2.02	.46			
● ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น	40	1.95	.33			
● ผู้แทนศิษย์เก่า	40	1.98	.98			
● ผู้ทรงคุณวุฒิ	40	1.43	.63			
8. การวัดและประเมินผล						
● ผู้แทนผู้ปกครอง	40	1.29	.96	3.69*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
● ผู้แทนครู	40	2.93	.22			
● ผู้แทนองค์กรชุมชน	40	1.50	.57			
● ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น	40	1.83	.39			
● ผู้แทนศิษย์เก่า	40	1.92	1.00			
● ผู้ทรงคุณวุฒิ	40	1.15	.88			

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การพัฒนางานวิชาการ	การมีส่วนร่วมในกิจกรรม			การเปรียบเทียบ		
	n	\bar{X}	S.D.	F-test	Sig	ความหมาย
รวม						
● ผู้แทนผู้ปกครอง	40	1.45	.91	34.79*	.00	ค่าเฉลี่ย อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน
● ผู้แทนครู	40	2.93	.13			
● ผู้แทนองค์กรชุมชน	40	1.82	.39			
● ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น	40	1.94	.19			
● ผู้แทนศิษย์เก่า	40	1.92	.86			
● ผู้ทรงคุณวุฒิ	40	1.42	.55			

จากตารางที่ 27 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ จำแนกตามประเภทของกรรมการสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way analysis of variance) ผลการศึกษาพบว่า กรรมการสถานศึกษาประเภท ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน (ด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ด้านหลักสูตร ด้านการผลิตสื่อ ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการปรับปรุงห้องสมุด ด้านการวัดและประเมินผล) โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบภายหลัง (post hoc) เพื่อเปรียบเทียบเชิงพหุ (multiple comparison) ด้วยวิธีของ LSD (least significant difference) ผลการศึกษาปรากฏ ดังตารางที่ 27 ถึง ตารางที่ 36 ดังนี้

ตารางที่ 28 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการโดยภาพรวม
ของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ

ประเภท ผู้แทน	ค่าเฉลี่ย	ครู	องค์กร ท้องถิ่น	ศิษย์เก่า	องค์กร ชุมชน	ผู้ปกครอง	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ครู	2.93	-	-.99*	-1.01*	-1.11*	-1.48*	-1.51*
องค์กรท้องถิ่น	1.94		-	.02*	-.12*	-.49*	-.52*
ศิษย์เก่า	1.92			-	-.10	-.47	-.50*
องค์กรชุมชน	1.82				-	-.37	-.40*
ผู้ปกครอง	1.45					-	-.03*
ผู้ทรงคุณวุฒิ	1.42						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 28 การเปรียบเทียบเชิงพหุ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการโดยภาพรวมของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ พบว่า กรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านโดยภาพรวมแตกต่างกัน ดังนี้

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนครู มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- กรรมการสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนศิษย์เก่า มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนองค์กรชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการโดยภาพรวมแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 29 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการเรียนการสอน
ของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ

ประเภท ผู้แทน	ค่าเฉลี่ย	ผู้ปกครอง	ครู	องค์กร ชุมชน	องค์กร ท้องถิ่น	ศิษย์เก่า	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ปกครอง	1.54	-	-1.45*	-.33*	-.58*	-.38*	.05
ครู	2.99		-	1.11*	.87*	1.07*	1.50*
องค์กรชุมชน	1.87			-	-.25	-.04	.39*
องค์กรท้องถิ่น	2.12				-	.20	.63*
ศิษย์เก่า	1.92					-	.43*
ผู้ทรงคุณวุฒิ	1.48						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 29 การเปรียบเทียบเชิงพหุ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการเรียนการสอนของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ พบว่า กรรมการสถานศึกษาประเภทต่างกัันมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการเรียนการสอนแตกต่างกัน ดังนี้

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการเรียนการสอนแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษากลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนครู มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการเรียนการสอนแตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนองค์กรชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการเรียนการสอนแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการเรียนการสอนแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนศิษย์เก่า มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการเรียนการสอนแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 30 การเปรียบเทียบเชิงพหุ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ ด้านการนิเทศของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่างๆ

ประเภทผู้แทน	ค่าเฉลี่ย	ผู้ปกครอง	ครู	องค์กรชุมชน	องค์กรท้องถิ่น	ศิษย์เก่า	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ปกครอง	1.19	-	-1.71*	-.43*	-.76*	-.42*	-.02
ครู	2.90		-	1.28*	.95*	1.29*	1.69*
องค์กรชุมชน	1.62			-	-.33*	.01	.41*
องค์กรท้องถิ่น	1.95				-	.35*	.74*
ศิษย์เก่า	1.60					-	.39*
ผู้ทรงคุณวุฒิ	1.21						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 30 การเปรียบเทียบเชิงพหุ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการนิเทศของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่างๆ พบว่า กรรมการสถานศึกษาประเภทต่างกัมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านนิเทศแตกต่างกัน ดังนี้

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการนิเทศแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษากลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนครู มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการนิเทศแตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนองค์กรชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการนิเทศแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้นำท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการนิเทศแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทตัวแทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนศิษย์เก่า มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ ด้านการนิเทศแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 31 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านหลักสูตร ของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่างๆ

ประเภทผู้แทน	ค่าเฉลี่ย	ผู้ปกครอง	ครู	องค์กรชุมชน	องค์กรท้องถิ่น	ศิษย์เก่า	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ปกครอง	1.56	-	-1.40*	-.37*	-.50*	-.44*	.21
ครู	2.96		-	1.03*	.90*	.96*	1.61*
องค์กรชุมชน	1.93			-	-.13	-.07	.58*
องค์กรท้องถิ่น	2.06				-	.06	.71*
ศิษย์เก่า	2.00					-	.65*
ผู้ทรงคุณวุฒิ	1.35						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 31 การเปรียบเทียบเชิงพหุ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านหลักสูตรของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่างๆ พบว่า กรรมการสถานศึกษาประเภทต่างกั นมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านหลักสูตรแตกต่างกัน ดังนี้

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านหลักสูตรแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษากลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนครู มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านหลักสูตรแตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนองค์กรชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านหลักสูตรแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านหลักสูตรแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนศิษย์เก่า มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ ด้านหลักสูตรแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 32 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการผลิตสื่อ ของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ

ประเภทผู้แทน	ค่าเฉลี่ย	ผู้ปกครอง	ครู	องค์กรชุมชน	องค์กรท้องถิ่น	ศิษย์เก่า	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ปกครอง	1.59	-	-1.33*	-.38*	-.18	-.50*	.28
ครู	2.92		-	.95*	1.14*	.83*	1.60*
องค์กรชุมชน	1.96			-	.19	-.13	.65*
องค์กรท้องถิ่น	1.77				-	-.32*	.46*
ศิษย์เก่า	2.09					-	.78*
ผู้ทรงคุณวุฒิ	1.31						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 32 การเปรียบเทียบเชิงพหุ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการผลิตสื่อของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่างๆ พบว่า กรรมการสถานศึกษาประเภทต่างกั นมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการผลิตสื่อแตกต่างกัน ดังนี้

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการผลิตสื่อแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษากลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้แทนสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนครู มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการผลิตสื่อแตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนองค์กรชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการผลิตสื่อแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการผลิตสื่อแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนศิษย์เก่า มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการผลิตสื่อแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 33 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้ของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่างๆ

ประเภทผู้แทน	ค่าเฉลี่ย	ผู้ปกครอง	ครู	องค์กรชุมชน	องค์กรท้องถิ่น	ศิษย์เก่า	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ปกครอง	1.70	-	-1.24*	-.47*	-.24*	-.29*	-.10
ครู	2.94		-	.77*	1.00*	.95*	1.14*
องค์กรชุมชน	2.17			-	.24*	.18	.37*
องค์กรท้องถิ่น	1.93				-	-.05	.14
ศิษย์เก่า	1.99					-	.19
ผู้ทรงคุณวุฒิ	1.80						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 33 การเปรียบเทียบเชิงพหุ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้ของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่างๆ พบว่า กรรมการสถานศึกษาประเภทต่างกัันมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้แตกต่างกัน ดังนี้

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้แตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษากลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้แทนสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ แตกต่างกัันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนครู มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้แตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนองค์กรชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้แตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 34 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานด้านการพัฒนาบุคลากรของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่างๆ

ประเภทผู้แทน	ค่าเฉลี่ย	ผู้ปกครอง	ครู	องค์กรชุมชน	องค์กรท้องถิ่น	ศิษย์เก่า	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ปกครอง	1.31	-	-1.56*	-.19	-.55*	-.54*	-.32
ครู	2.87		-	1.37*	1.01*	1.02*	1.24*
องค์กรชุมชน	1.51			-	-.36*	-.35*	-.13
องค์กรท้องถิ่น	1.87				-	.01	.23
ศิษย์เก่า	1.86					-	.22
ผู้ทรงคุณวุฒิ	1.64						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 34 การเปรียบเทียบเชิงพหุ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากรของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่างๆ พบว่า กรรมการสถานศึกษาประเภทต่างๆ ต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากรแตกต่างกัน ดังนี้

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากรแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษากลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้แทนสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนครู มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากรแตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนองค์กรชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากรแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น และผู้แทนศิษย์เก่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 35 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานด้านการปรับปรุงห้องสมุด
ของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ

ประเภท ผู้แทน	ค่าเฉลี่ย	ผู้ปกครอง	ครู	องค์กร ชุมชน	องค์กร ท้องถิ่น	ศิษย์เก่า	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ปกครอง	1.45	-	-1.51*	-.57*	-.51*	-.53*	.01
ครู	2.95		-	.93*	1.00*	.97*	1.52*
องค์กรชุมชน	2.02			-	.07	.04	.59*
องค์กรท้องถิ่น	1.95				-	-.03	.52*
ศิษย์เก่า	1.98					-	.55*
ผู้ทรงคุณวุฒิ	1.43						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 35 การเปรียบเทียบเชิงพหุ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการปรับปรุงห้องสมุดของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ พบว่า กรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการปรับปรุงห้องสมุดแตกต่างกัน ดังนี้

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการปรับปรุงห้องสมุดแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษากลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้แทนสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนครู มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการปรับปรุงห้องสมุดแตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนองค์กรชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการปรับปรุงห้องสมุดแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการปรับปรุงห้องสมุดแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนศิษย์เก่า มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการปรับปรุงห้องสมุดแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 36 การเปรียบเทียบเชิงพหุการมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานด้านการวัดและประเมินผลของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่าง ๆ

ประเภทผู้แทน	ค่าเฉลี่ย	ผู้ปกครอง	ครู	องค์กรชุมชน	องค์กรท้องถิ่น	ศิษย์เก่า	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ผู้ปกครอง	1.29	-	-1.64*	-.21	-.54*	-.64*	.14
ครู	2.93		-	1.43*	1.10*	1.00*	1.78*
องค์กรชุมชน	1.50			-	-.33*	-.42*	.35*
องค์กรท้องถิ่น	1.83				-	-.09	.68*
ศิษย์เก่า	1.92					-	.78*
ผู้ทรงคุณวุฒิ	1.15						-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 36 การเปรียบเทียบเชิงพหุ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลของกรรมการสถานศึกษาประเภทต่างๆ พบว่า กรรมการสถานศึกษาประเภทต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างกัน ดังนี้

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษากลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้แทนสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนครู มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนองค์กรชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนศิษย์เก่า มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผลแตกต่างจากผู้แทนสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบคำถามซึ่งเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี จำนวน 240 คน

ปัญหาและอุปสรรคและแนวทางแก้ไข ในการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการ จากการวิเคราะห์ข้อมูล แสดงความคิดเห็นของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดที่ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข การมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในงานกิจกรรมวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 8 ด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านการเรียนการสอน ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการมีภาระที่ต้องรับผิดชอบมาก การประชาสัมพันธ์ ไม่ทั่วถึง ไม่เปิดโอกาสในชุมชนได้รับรู้ปัญหาในเรื่องการจัดการเรียนการสอน มีเวลาทำกิจกรรมทำร่วมกันน้อยเพราะต่างคนก็มีภาระที่จะต้องปฏิบัติ ขาดการปรึกษาหาแนวทางแก้ไข

2. ปัญหาด้านการนิเทศ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศ ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน คณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐานปล่อยให้เป็นที่ของคณะครู

3. ปัญหาด้านหลักสูตร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตร ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าร่วมในการจัดทำหลักสูตร

4. ปัญหาด้านการผลิตสื่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ความชำนาญในการผลิตสื่อ ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี

5. ปัญหาด้านหาแหล่งเรียนรู้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดการติดต่อประสานงานที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมน้อย
6. ปัญหาด้านการพัฒนาบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาบุคลากร มีเวลาเข้าร่วมในการบริหาร จัดการน้อย
7. ปัญหาด้านการปรับปรุงห้องสมุด คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดการประสานงานที่ดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ขาดการวางแผนที่ดีในการพัฒนา
8. ปัญหาด้านการวัดผลประเมินผล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดผลประเมินผล ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปล่อยให้เป็นที่ของคณะครู

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เป็นการวิจัยแบบพรรณนา (descriptive Research) มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี 2) เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี จำแนกตามตัวแปร สถานภาพ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประชากรการเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและประเภทของการเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี จำนวน 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามโดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพและข้อมูลทั่วไปของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและประเภทการเป็นกรรมการ

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการ ประกอบด้วย การเรียนการสอน การนิเทศ การจัดทำหลักสูตร การผลิตสื่อ การหาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร การปรับปรุงห้องสมุด การวัดผลประเมินผล

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้แล้ว นำข้อมูลดังกล่าวมาดำเนินการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม SPSS For Windows

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี

1. ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 240 คน พบว่าเป็นเพศชายร้อยละ 52.9 มีอายุสูงกว่า 45 ปี (ร้อยละ 45.8) มีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (ร้อยละ 62.5) และมีประสบการณ์การเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 61.3)

2. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านหาแหล่งเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านปรับปรุงห้องสมุด ด้านการผลิตสื่อ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านวัดผลประเมินผล และด้านการนิเทศ ได้แก่

2.1 การมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเรียนการสอนในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการเรียนการสอน ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ด้านการวางแผน และด้านการนิเทศติดตามผล

2.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการนิเทศในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการนิเทศ ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ด้านการวางแผน และด้านการนิเทศติดตามผล

2.3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดทำหลักสูตรในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการจัดทำหลักสูตรในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ด้านการวางแผน และด้านการนิเทศติดตามผล

2.4 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการผลิตสื่อในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการผลิตสื่อในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ และด้านการนิเทศติดตามผล

2.5 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านหาแหล่งเรียนรู้ในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านหาแหล่งเรียนรู้ในระดับปาน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ด้านการวางแผน และด้านการนิเทศติดตามผล

2.6 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาบุคลากรในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการพัฒนาบุคลากรในระดับปานเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ด้านการวางแผน และด้านการนิเทศติดตามผล

2.7 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการปรับปรุงห้องสมุดในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการปรับปรุงห้องสมุดในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน การวางแผน และด้านการนิเทศติดตามผล

2.8 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวัดผลประเมินผลในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผลในระดับปาน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการดำเนินงาน ด้านการนิเทศติดตามผล และการวางแผน

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และประเภทของการเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษาพบว่า

ศึกษา และกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการผลิตสื่อ แตกต่างจากกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างจากกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากร แตกต่างจากกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และ กรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการปรับปรุงห้องสมุด แตกต่างจากกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างจากกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา และกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 กรรมการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การเป็นกรรมการสถานศึกษา ต่ำกว่า 2 ปี และ 2 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน (ด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ด้านหลักสูตร ด้านการผลิตสื่อ ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการปรับปรุงห้องสมุด และด้านการวัดและประเมินผล) โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กรรมการสถานศึกษาที่มีประสบการณ์การเป็นกรรมการสถานศึกษาต่ำกว่า 2 ปี และ 2 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ ด้านการเรียนการสอน และ ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 กรรมการสถานศึกษาประเภท ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการทั้ง 8 ด้าน (ด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ด้านหลักสูตร ด้านการผลิตสื่อ ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการปรับปรุงห้องสมุด ด้านการวัดและประเมินผล) โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกรรมการสถานศึกษาประเภทผู้แทนครู มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการโดยภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรรมการสถานศึกษาประเภทองค์กรท้องถิ่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการ โดย

4. ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี

4.1 ปัญหาด้านการเรียนการสอน ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนการสอน คณะกรรมการมีภาระที่ต้องรับผิดชอบมาก การประชาสัมพันธ์ ไม่ทั่วถึง ไม่เปิดโอกาสในชุมชนได้รับรู้ปัญหาในเรื่องการจัดการเรียนการสอน มีเวลาทำกิจกรรมทำร่วมกันน้อย เพราะต่างคนก็มีภาระที่จะต้องปฏิบัติ ขาดการปรึกษาหาแนวทางแก้ไข

4.2 ปัญหาด้านการนิเทศ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศ ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปล่อยให้เป็นที่ของคณะครู

4.3 ปัญหาด้านหลักสูตร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตร ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าร่วมในการจัดทำหลักสูตร

4.4 ปัญหาด้านการผลิตสื่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ความชำนาญในการผลิตสื่อ ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี

4.5 ปัญหาด้านหาแหล่งเรียนรู้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดการติดต่อประสานงานที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมน้อย

4.6 ปัญหาด้านการพัฒนาบุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาบุคลากร มีเวลาเข้าร่วมในการบริหารจัดการน้อย

4.7 ปัญหาด้านการปรับปรุงห้องสมุด คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดการประสานงานที่ดี ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ขาดการวางแผนที่ดีในการพัฒนา

4.8 ปัญหาด้านการวัดผลประเมินผลคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดผลประเมินผล ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปล่อยให้เป็นที่ของคณะครู

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านหาแหล่งเรียนรู้ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านปรับปรุงห้องสมุด ด้านการผลิตสื่อ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านวัดผลประเมินผล และด้านการนิเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังขาดความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมด้านวิชาการของสถานศึกษา และประกอบกับกิจกรรมของสถานศึกษามีหลายด้านซึ่งกรรมการสถานศึกษาแต่ละคนมีความถนัดไม่เหมือนกัน อีกทั้งกรรมการสถานศึกษามีอาชีพประจำจึงไม่สามารถร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาได้เต็มเวลา ซึ่งสอดคล้อง อุดร พูลสวัสดิ์ (2544 : 80) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานวิชาการ ในงานย่อยโดยเรียงลำดับดังนี้ คือ ร่วมส่งเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดนิทรรศการ การจัดให้มีวิทยากรพิเศษ และการจัดทัศนศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : 69) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านติดตามดูแล ช่วยเหลือแก้ปัญหา และส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียน

1.1 ด้านการเรียนการสอน

พบว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและการนิเทศติดตามผลอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับ อุดร พูลสวัสดิ์ (2544 : 80) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานวิชาการ ในงานย่อยโดยเรียงลำดับดังนี้ คือ ร่วมส่งเสริมการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดสอนซ่อมเสริม การจัดนิทรรศการ การจัดให้มีวิทยากรพิเศษ และการจัดทัศนศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : 69) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่าระดับ

การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านติดตามดูแลช่วยเหลือแก้ปัญหา และส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียน

1.2 ด้านการนิเทศ

พบว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและการนิเทศติดตามผลอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : 68) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกำกับติดตามผลการดำเนินการตามแผนของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านหลักสูตร

พบว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและการนิเทศติดตามผลอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับ อุดร พูลสวัสดิ์ (2544 : 79) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของโรงเรียนด้านส่งเสริมการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบงานวิชาการ การจัดการเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร และการจัดครูเข้าสอนอยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : 68) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านส่งเสริมและสนับสนุน ให้โรงเรียนสามารถจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านการผลิตสื่อ

พบว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและการนิเทศติดตามผลอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับ อุดร พูลสวัสดิ์ (2544 : 79) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของโรงเรียนด้านส่งเสริมการจัดทำแผนการสอน การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : 70) ได้ทำการ

ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านจัดหาสื่อ เครื่องมืออุปกรณ์การเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในลักษณะต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง และขัดแย้งกับ รักชนก โสภพิศ (2542 : 122) ได้ทำการศึกษาร่วมการมีส่วนร่วมและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดนครปฐม พบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมต่อการจัดการอาชีวศึกษาโดยภาพรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากเพียงด้านเดียว ได้แก่ การเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน ส่วนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับบ้านและการร่วมกิจกรรมในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง การสนับสนุนการฝึกวิชาชีพและการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย

1.5 ด้านหาแหล่งเรียนรู้

พบว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและการนิเทศติดตามผลอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับ อุดร พูลสวัสดิ์ (2544 : 88) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมของการปฏิบัติงานในโรงเรียนด้านสนับสนุนเงินจัดสรรสร้างอาคารเรียน โรงฝึกงาน อาคารโรงอาหาร อาคารหอประชุม อาคารพลศึกษา และอาคารห้องน้ำห้องส้วมให้พอเพียงและมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : 70) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาจึงแตกต่างกัน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนเป็นวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาการของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.6 ด้านการพัฒนาบุคลากร

พบว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและการนิเทศติดตามผลอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับ อุดร พูลสวัสดิ์ (2544 : 75) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมของการปฏิบัติงานในโรงเรียนด้านการ

ส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรและการสร้างขวัญกำลังใจอยู่ในระดับปานกลาง และขัดแย้งกับกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของโรงเรียน รวมทั้งการส่งเสริมใช้วิทยากรภายนอกภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียน โดยจัดหาและเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรภายนอกที่ต่างกัน และขัดแย้งกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : 70) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารและการจัดการในด้านงานวิชาการงบประมาณบุคลากรและบริหารทั่วไปของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

1.7 ด้านการปรับปรุงห้องสมุด

พบว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและการนิเทศติดตามผลอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับ อุดร พูลสวัสดิ์ (2544 : 85) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมของการปฏิบัติงานในโรงเรียนด้านร่วมส่งเสริมการใช้ห้องสมุดให้บังเกิดผลดีต่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

1.8 ด้านการวัดผลประเมินผล

พบว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการเรียนการสอนในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานและการนิเทศติดตามผลอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับ อุดร พูลสวัสดิ์ (2544 : 85) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าการมีส่วนร่วมของการปฏิบัติงานในโรงเรียนด้านส่งเสริมพัฒนาการดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง ร่วมส่งเสริมการใช้ห้องสมุดให้บังเกิดผลดีต่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : ง) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วม

ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อายุต่ำกว่า 35 ปี อายุ 35-45 ปี และอายุสูงกว่า 45 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การหาแหล่งเรียนรู้และการพัฒนาบุคลากรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับผลวิจัยเป็นรายคู่พบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านหาแหล่งเรียนรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านหาแหล่งเรียนรู้มากกว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุ 35-45 ปี และอายุต่ำกว่า 35 ปี กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุ 35-45 ปี มีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการด้านหาแหล่งเรียนรู้มากกว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีจำนวนมากคิดเป็นร้อยละ 45.80 รองลงมาคืออายุระหว่าง 35-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.90 ซึ่งขัดแย้งกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายด้านมีด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและองค์ประกอบย่อย ด้านการกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของโรงเรียน รวมทั้งการส่งเสริมใช้วิทยาการภายนอกภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนโดยจัดหาและเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรภายนอกที่ต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากรแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการพัฒนาบุคลากรมากกว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุ 35-45 ปี และอายุต่ำกว่า 35 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี มีจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 45.80 ซึ่งขัดแย้งกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายด้านมีด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและองค์ประกอบย่อย ด้านการกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของโรงเรียน รวมทั้งการส่งเสริมใช้วิทยาการภายนอกภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนโดยจัดหาและเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรภายนอกที่ต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

วุฒิทางการศึกษา วุฒิประถมศึกษา วุฒิมัธยมศึกษา วุฒิมหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความรู้สูงในระดับอุดมศึกษามีจำนวนมากคิดเป็นร้อยละ 62.50 ซึ่งขัดแย้งกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายด้านมีด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของ

ชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและองค์ประกอบย่อย ด้านการกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของโรงเรียน รวมทั้งการส่งเสริมใช้วิทยากรภายนอกภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนโดยจัดหาและเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรภายนอกที่ต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

สำหรับผลการวิจัยเป็นรายคู่ พบว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการเรียนการสอน ด้านนิเทศ ด้านหลักสูตร ด้านผลผลิต ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านปรับปรุงห้องสมุด ด้านการวัดผลประเมินผล ในที่นี้ผู้วิจัยอภิปรายผลเฉพาะด้าน ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ เนื่องจากเป็นด้านที่กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความช่วยเหลือและร่วมมือเป็นอย่างดี กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิมัธยมศึกษาส่วนร่วมในกิจกรรมงานวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้มากกว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิมัธยมศึกษาและวุฒิปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความรู้สูงในระดับอุดมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 62.50 ซึ่งขัดแย้งกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายด้านมีด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและองค์ประกอบย่อย ด้านการกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของโรงเรียน รวมทั้งการส่งเสริมใช้วิทยากรภายนอกภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนโดยจัดหาและเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรภายนอกที่ต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ประสบการณ์ในการเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่ำกว่า 2 ปี และ 2 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้อง ธเนศ ปานอุทัย (2545 : ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่

มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายด้านมีด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและองค์ประกอบย่อย ด้านการกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของโรงเรียน รวมทั้งการส่งเสริมใช้วิทยาการภายนอกภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนโดยจัดหาและเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรภายนอกที่ต่างกัน

สำหรับผลการวิจัยเป็นรายคู่พบว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาการด้านการเรียนการสอนและการหาแหล่งเรียนรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ 2 ปี ขึ้นไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการเรียนการสอนและด้านการหาแหล่งเรียนรู้มากกว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 2 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์สูงคิดเป็นร้อยละ 61.30 ซึ่งขัดแย้งกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายด้านมีด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและองค์ประกอบย่อย ด้านการกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของโรงเรียน รวมทั้งการส่งเสริมใช้วิทยาการภายนอกภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนโดยจัดหาและเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรภายนอกที่ต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ประสบการณ์ในการเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่ำกว่า 2 ปี และ 2 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งขัดแย้งกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายด้านมีด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชนระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและองค์ประกอบย่อย ด้านการกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของโรงเรียน รวมทั้งการส่งเสริมใช้วิทยาการภายนอกภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนโดยจัดหาและเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรภายนอกที่ต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ประเภทของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ มีกิจกรรมด้านวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในที่นี้ผู้วิจัยอภิปรายผลเฉพาะด้านการหาแหล่งเรียนรู้ เนื่องจากเป็นด้านที่กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความช่วยเหลือและร่วมมือเป็นอย่างดี กรรมการที่มีประเภทต่างกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทผู้แทนครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้แตกต่างจากกรรมการสถานศึกษาประเภทอื่น ๆ กรรมการสถานศึกษาประเภทผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาประเภทผู้ทรงคุณวุฒิมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้ แตกต่างจากผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรท้องถิ่น และผู้แทนศิษย์เก่าอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการด้านการหาแหล่งเรียนรู้มากที่สุด ซึ่งขัดแย้งกับ ธเนศ ปานอุทัย (2545 : ง) ได้ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น

พื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพสูง และโรงเรียนที่มี มาตรฐานคุณภาพนักเรียนต่ำโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายด้านมีด้านการเสริมสร้างความ สัมพันธ์ชุมชนระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและองค์ ประกอบย่อย ด้านการกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของโรงเรียน รวมทั้งการส่งเสริมใช้ วิทยากรภายนอกภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนโดยจัดหาและเข้าไปมีส่วนร่วมเป็น วิทยากรภายนอกที่ต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและอภิปรายผลดังปรากฏในรายละเอียดแล้วนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณา ตั้งข้อเสนอแนะไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะทั่วไป สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย เพื่อผู้สนใจหรือหน่วยงานที่จะทำการศึกษาวิจัยในทำนองเดียวกัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากข้อค้นพบของการวิจัย การศึกษาวรรณกรรมและการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ได้ แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี ดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังมีกรรมการบางส่วนที่ยังไม่มีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงกรรมการที่ยังไม่ มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการให้มากยิ่งขึ้น

2. จากการวิจัยพบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุมากมีส่วนร่วมในกิจกรรม ด้านวิชาการมากกว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีอายุน้อย สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์ติดต่อ ประสานงาน เปิดโอกาสให้กรรมการสถานศึกษาที่มีอายุน้อยเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้าน วิชาการให้มากยิ่งขึ้น

3. จากการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการของกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สถานศึกษาควรเปิด โอกาสให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการทั้ง 8 ด้าน คือ

ด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการปรับปรุงห้องสมุด และด้านการประเมินวัดผลให้มากยิ่งขึ้น

4. จากการวิจัยพบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาสูง จะให้ความร่วมมือในกิจกรรมด้านวิชาการมากกว่ากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิทางการศึกษาน้อย สถานศึกษาควรคัดเลือกหรือสรรหากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

5. จากการวิจัยพบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการเรียนการสอน การนิเทศ การจัดทำหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร และการวัดผลประเมินผล สถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรม ศึกษาดูงาน ประชุมชี้แจง ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเรียนการสอน การนิเทศ การจัดทำหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร และการวัดผลประเมินผลให้มากยิ่งขึ้น

6. จากการวิจัยพบว่า สถานศึกษาขาดการประชาสัมพันธ์ไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนได้รับรู้ปัญหา และเข้าร่วมในการจัดทำหลักสูตร ขาดการประสานงานที่ดี และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียน สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เปิดโอกาสให้ชุมชนได้รับรู้ปัญหาของสถานศึกษาและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการจัดทำหลักสูตรให้มากขึ้น สถานศึกษาควรจัดประชุมกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มากขึ้น สถานศึกษาควรจัดประชุมกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในวันหยุดราชการ เพื่อให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีเวลาเข้ามาร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการมากขึ้น

6. ชุมชนและองค์กรท้องถิ่น ควรสนับสนุนสถานศึกษาในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ งบประมาณ และเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการด้านการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการผลิตสื่อ ด้านการหาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการปรับปรุงห้องสมุด และด้านการวัดผลประเมินผล

7. ควรจัดให้มีสวัสดิการหรือผลประโยชน์ที่เอื้อต่อกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาองค์ประกอบการมีส่วนร่วมของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้การบริหารงานสถานศึกษาดีขึ้น

2. ควรศึกษาหาแนวทางในการจัดสวัสดิการหรือผลประโยชน์ที่เอื้อต่อกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา

3. ควรศึกษาปัจจัยจูงใจในการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทราบปัจจัยของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับเป็นกฎหมาย. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.

_____. “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน.”

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2543.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

ศักดิ์โสภาคการพิมพ์, 2527.

ชาญยุทธ แสงมณี. “การศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี.” วิทยานิพนธ์

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2537.

ฉัตรรัตน์ สมสืบ. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2539.

ดวงเดือน พิศาลบุตร. ประวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสารัตถศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ดิลก พัฒน์วิชัยโชติ. “การศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

ถนอม สุขสง่า. “บทบาทของกรรมการศึกษาต่อการพัฒนาโรงเรียนประชาบาล เขตจังหวัด

สกลนคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์

ศักดิ์โสภาคการพิมพ์, 2527.

ธนาคารกสิกรไทย. การศึกษาไทยยุคโลกาภิวัตน์: สู่วิวัฒนาการและความมั่นคงแห่งชาติ
ศตวรรษหน้า ยุทธศาสตร์การศึกษาไทยยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพมหานคร :
ม.ป.ท., 2539.

ธเนศ ปานอุทัย. “การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในโรงเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพนักเรียนแตกต่างกัน.” สารนิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. “ความหลากหลายแต่คล้ายคลึงของวัฒนธรรมไทย สู่วิวัฒนาการ
วัฒนธรรม.” ใน ทิศทางหมู่บ้านไทย, 88. เสรี พงษ์พิศ, บรรณาธิการ.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศักดิ์โสภาคการพิมพ์, 2527.

ประกอบ ศุภรัตน์. โครงการกรรมการศึกษา รูปแบบความร่วมมือขององค์กรชุมชน
คณะกรรมการศึกษาต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
ม.ป.ท., 2531.

เปลี่ยน ศิริรังสรรค์กุล. “ความคิดเห็นของคณะกรรมการศึกษาโรงเรียน และครูเกี่ยวกับบทบาท
ของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดพิษณุโลก.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ไพโรจน์ พรหมมีเนตร. “การปฏิบัติของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

มณฑนา พิพัฒน์เพ็ญ. “การมีส่วนร่วมและขบวนการถ่ายทอดความรู้ของประชาชนชาวบ้านใน
การสอนดนตรีพื้นบ้านของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสงขลา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร
และการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540.

เมตต์ เมตต์จารุณจิต. “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการประจำโรงเรียน
เทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2541.

รักชนก ไสภาพิศ. “การมีส่วนร่วมและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาของ
โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2542.

รุ่ง แก้วแดง. ประวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, 2541.

ลักขณา นักร้อง. การศึกษาความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
ระหว่างผู้นำชุมชน และผู้จัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนครปฐม.
นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2538.

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. “การมีส่วนร่วมของชุมชน และโรงเรียน เพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542.

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี. “ข้อมูลการศึกษา 10 มิถุนายน.” 10 มิถุนายน 2545.
(อัดสำเนา)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ก รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2540
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อมรินทร์ พรินติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง, 2541.

_____. การนำหลักสูตรไปใช้. เอกสารชุดฝึกอบรมศึกษานิเทศก์ สปจ/สปจ.ก.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.

_____. ข “เอกสารในการสัมมนาเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ประจำปี 2540
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 16-17 พฤศจิกายน 2540
จังหวัดเพชรบุรี.” แผนการพัฒนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540 – 2544).
กรุงเทพมหานคร : บริษัท ส. เอเซีย เพรส จำกัด, 2541.

สำนักงานพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 8. รายงานการศึกษา

ดูงาน การจัดการศึกษาประเทศนิวซีแลนด์. เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์พิมพ์สวย, 2528.

อนุพนธ์ ไสมีชัย. “การศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู.”

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2540.

อรรณพ พงษ์วาท. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการพัฒนาการศึกษา : ทางเลือก

นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาใหม่.” ใน เอกสารประกอบการสัมมนายุทธศาสตร์

การพัฒนาโดยประชาชนมีส่วนร่วมโครงการศึกษาทางเลือกการพัฒนาการประชุม

สมัชชาวิชาการ ประจำปี 2527 เรื่อง การประยุกต์สังคมศาสตร์เพื่อการวางแผน

วันที่ 3-25 พฤศจิกายน 2527 ณ ห้องประชุมสวนนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2527. (อัดสำเนา)

อินทรีรา มณีคุณ. “การพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา
จังหวัดนราธิวาส.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540.

อุดร พูลสวัสดิ์. “การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร-

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544.

โอวาท สุทธนารักษ์, บรรณารักษ์. การศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน

ประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สารมวลชนจำกัด, 2528.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม แบบมีโครงสร้าง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

ขอให้คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุณาตอบข้อความต่อไปนี้ ตามความเป็นจริง
โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 1 สภาพและข้อมูลทั่วไปของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. เพศ
 - 1.1 ชาย
 - 1.2 หญิง

2. ท่านมีอายุ
 - 2.1 ต่ำกว่า 35 ปี
 - 2.2 ตั้งแต่ 35 – 45 ปี
 - 2.3 ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

3. คุณวุฒิการศึกษา
 - 3.1 ชั้นประถมศึกษา
 - 3.2 ชั้นมัธยมศึกษา
 - 3.3 อุดมศึกษา

4. ประสบการณ์ในการเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 4.1 ต่ำกว่า 2 ปี
 - 4.2 ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป

5. ท่านเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภท
 - 5.1 ผู้แทนผู้ประกอบการ
 - 5.2 ผู้แทนครู
 - 5.3 ผู้แทนองค์กรชุมชน
 - 5.4 ผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น
 - 5.5 ผู้แทนศิษย์เก่า
 - 5.6 ผู้ทรงคุณวุฒิ

- ตอนที่ 2** การมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการ
- คำชี้แจง** ในฐานะที่ท่านเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ท่านมีส่วนร่วมในงานกิจกรรมด้านวิชาการ
1. ด้านการเรียนการสอน
 2. ด้านการนิเทศ
 3. ด้านหลักสูตร
 4. ด้านการผลิตสื่อ
 5. หาแหล่งเรียนรู้
 6. พัฒนาบุคคลกร
 7. ปรับปรุงห้องสมุด
 8. การวัดผลประเมิน

โดยเน้นการมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านนิเทศ

ติดตามผล แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ระดับ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

มาก หมายถึง งานหรือกิจการใดที่ทางกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เข้ามามีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ

ปานกลาง หมายถึง งานหรือกิจการใดที่ทางกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ให้ความร่วมมือเป็นบางครั้ง

น้อย หมายถึง งานหรือกิจการใดที่ทางกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ให้ความร่วมมือครั้งหรือ 2 ครั้ง

ไม่ได้ทำ หมายถึง งานหรือกิจการใดที่ทางกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ไม่ได้ร่วมมือหรือไม่ได้ทำแต่อย่างใด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติจริงในโรงเรียนของท่าน

ข้อที่	1. ด้านการเรียนการสอน	การมีส่วนร่วม			
		มาก 3	ปานกลาง 2	น้อย 1	ไม่ได้ทำ 0
1.	ด้านการวางแผน เข้าร่วมประชุมในการจัดบุคลากรเข้า ชั้นเรียน				
2.	เข้าร่วมประชุมในการวางแผนให้การเรียน การสอนให้เด็กมีคุณภาพ				
3.	ให้ความร่วมมือในการวางแผนกำหนด คาบเวลาเรียนตามหลักสูตร และร่วมจัด ตารางสอนให้เหมาะสม				
4.	ให้ข้อเสนอแนะในที่ประชุมในการจัด บุคลากรเข้าสอน และกิจกรรมทางวิชาการ				
5.	ร่วมจัดหางบประมาณที่จำเป็นเกี่ยวกับ การเรียนการสอน				
	ด้านการดำเนินงาน				
6.	ให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอน				
7.	เข้าร่วมจัดทำเอกสารเพื่อให้เกิดประโยชน์ ต่อการเรียนการสอน				
8.	ให้ความร่วมมือในการจัดการวัสดุอุปกรณ์ที่ ใช้ในการเรียนการสอน				
	ด้านการนิเทศติดตามผล				
9.	ให้ข้อเสนอแนะในการนิเทศติดตามผล				
10.	ให้ความช่วยเหลือแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน				

ข้อที่	1. ด้านการเรียนการสอน	การมีส่วนร่วม			
		มาก 3	ปานกลาง 2	น้อย 1	ไม่ได้ทำ 0
11.	ด้านการนิเทศติดตามผล เสนอความคิดเห็น และแนวทางในการวัดผลประเมินผลเกี่ยวกับการเรียนการสอน				
	2. การนิเทศ				
	ด้านการวางแผน				
1.	เข้าร่วมประชุมวางแผนในการนิเทศการเรียนการสอน				
2.	เข้าร่วมประชุมวางแผนการจัดนิเทศให้ไปอย่างมีระบบ และประสิทธิภาพ				
3.	เข้าร่วมจัดทำแผนการนิเทศให้เป็นไปตามขั้นตอนตามระยะเวลาที่กำหนด				
	ด้านการดำเนินงาน				
4.	เข้าร่วมจัดทำเอกสาร และนำความรู้มาแนะนำในกึ่งนิเทศการเรียนการสอน				
5.	เข้าร่วมปฏิบัติการนิเทศตามหลักการ และบทบาทของผู้นิเทศ				
6.	ใช้เทคนิคการนิเทศการเรียนการสอนหลายวิธีได้อย่างเหมาะสม				
	ด้านการนิเทศติดตามผล				
7.	ช่วยแก้ปัญหา และอุปสรรคในการนิเทศการเรียนการสอน				
8.	เสนอแนะหลักการนิเทศการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม				
9.	มีการประเมินผลจากการนิเทศแล้วนำข้อมูลมาปรับปรุงระบบการนิเทศให้ได้ผลเป็นรูปธรรมขึ้น				

ข้อที่	3. ด้านหลักสูตร	การมีส่วนร่วม			
		มาก 3	ปานกลาง 2	น้อย 1	ไม่ได้ทำ 0
1.	ด้านการวางแผน				
	เข้าร่วมประชุมวางแผนในการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและชุมชน				
	เข้าร่วมสำรวจปัญหาและความต้องการของครู และนักเรียนในการนำหลักสูตรไปใช้				
2.	เข้าร่วมแก้ปัญหาเสนอแนะแสดงความคิดเห็นในการนำหลักสูตรไปใช้				
	ด้านการดำเนินงาน				
3.	เข้าร่วมจัดทำหลักสูตรโรงเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และชุมชน				
	มีการเชิญวิทยากรมาชี้แจง แนะนำเพื่อให้ครู และคณะทำงานได้เข้าใจในการจัดทำหลักสูตร				
4.	เข้าร่วมจัดหาเอกสารเพื่อส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น				
	ด้านการนิเทศติดตามผล				
5.	สนับสนุนให้สถานศึกษามีการนิเทศวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน				
	เข้าร่วมติดตามในการรายงานผลจากการวัดผลประเมินผลของการเรียนการสอน				
6.	ร่วมแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการทำงาน				

ข้อที่	4. ด้านการผลิตสื่อ	การมีส่วนร่วม			
		มาก 3	ปานกลาง 2	น้อย 1	ไม่ได้ทำ 0
1.	ด้านการวางแผน				
	เข้าร่วมประชุมวางแผนเพื่อดำเนินการ จัดสร้าง ใช้บำรุงรักษา และพัฒนาสื่อ การเรียนการสอน				
	2.				
	ร่วมดำเนินการจัดระบบการผลิตสื่อ การใช้ สื่ออย่างถูกต้องเหมาะสมตรงกับเนื้อหา การเรียนการสอน				
3.	เข้าร่วมจัดทำโครงการจัดสร้างสื่อ จัดหาสื่อ ปรับปรุงสื่อ การเรียนการสอนที่ทันสมัย ตรงตามกลุ่มประสบการณ์				
	4.				
5.	ด้านการดำเนินงาน				
	ร่วมกับคณะครูดำเนินการสร้างสื่อ พัฒนาปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน				
6.	จัดตั้งศูนย์สื่อ และคณะกรรมการรับผิดชอบ ในการบริการรักษาสื่อการเรียนการสอน				
	7.				
8.	ร่วมจัดหาสื่อ สร้างสื่อการเรียนการสอน ให้ทันสมัยตรงตามเนื้อหาวิชาที่ใช้สอน				
	ด้านการนิเทศติดตามผล				
9.	เข้าร่วมติดตามผลรายงานผลการใช้สื่อ การเรียนการสอน				
	ร่วมแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการใช้สื่อ การเรียนการสอน				

ข้อที่	5. หาแหล่งเรียนรู้	การมีส่วนร่วม			
		มาก 3	ปานกลาง 2	น้อย 1	ไม่ได้ทำ 0
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.	ด้านการวางแผน เข้าร่วมประชุมวางแผนในการหาแหล่งเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน				
	เข้าร่วมเสนอแนะแสดงความคิดเห็นแหล่งเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน				
	ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการใช้แหล่งเรียนรู้				
	ด้านการดำเนินงาน ติดต่อประสานงานแหล่งเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน				
	ให้ความสะดวก คามปลอดภัยกับคณะครูและนักเรียนในการใช้แหล่งเรียนรู้				
	ด้านการนิเทศติดตามผล เข้าร่วมการนิเทศการใช้แหล่งเรียนรู้				
	ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องการนิเทศแหล่งเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน				
	6. พัฒนาบุคลากร				
1. 2. 3.	ด้านการวางแผน เข้าร่วมกับคณะครูร่วมการวางแผนเพื่อจัดประชุมสัมมนาทางด้านวิชาการในโรงเรียนให้กับคณะครู				
	เข้าร่วมกับคณะครูแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอน				
	ด้านการวางแผน เข้าร่วมกับคณะครูให้มีการเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการให้กับคณะครูในโรงเรียน				

ข้อที่	6. พัฒนาบุคลากร	การมีส่วนร่วม			
		มาก 3	ปานกลาง 2	น้อย 1	ไม่ได้ทำ 0
4.	ด้านการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอน				
5.	ด้านการดำเนินงาน ร่วมกับคณะกรรมการอบรม ประชุม สัมมนา แก่คณะครูในโรงเรียนในงานด้านวิชาการให้ได้รับความรู้แปลกใหม่อยู่เสมอ				
6.	ดำเนินการจัดหาวิทยากรที่มีความรู้มาอบรมแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่คณะครูในเรื่องการเรียนการสอน				
7.	ด้านการนิเทศติดตามผล เข้าร่วมประเมินผลในการจัดการอบรม สัมมนาทุกครั้ง				
8.	มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะครูในโรงเรียนที่ผ่านการอบรมสัมมนา				
	7. ปรับปรุงห้องสมุด				
1.	ด้านการวางแผน เข้าร่วมประชุมวางแผนในการปรับปรุงห้องสมุดให้มีลักษณะและขนาดตามเกณฑ์ของห้องสมุดของกระทรวงศึกษาธิการกำหนด				
2.	เข้าร่วมจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีของห้องสมุดโรงเรียน				
3.	เข้าร่วมจัดหาหนังสือใหม่ ๆ เพื่อให้เป็นที่ศึกษาค้นคว้าของนักเรียน				

ข้อที่	7. ปรับปรุงห้องสมุด	การมีส่วนร่วม			
		มาก 3	ปานกลาง 2	น้อย 1	ไม่ได้ทำ 0
4.	ร่วมกันจัดระบบการให้บริการด้านการยืมหนังสือการค้นคว้าการจัดกิจกรรมความรู้ทางด้านวิชาการ				
	ด้านการดำเนินงาน				
5.	ร่วมกันจัดระบบการบริหารงานของห้องสมุดให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ				
6.	ดำเนินงานปรับปรุงจัดระบบการบริหารงานของห้องสมุดให้ได้มาตรฐาน				
7.	ร่วมกันจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม				
8.	นำอ่านส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ห้องสมุดจัดขึ้น				
	ด้านการนิเทศติดตามผล				
9.	มีการติดตามผลการทำงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจากคณะครู นักเรียนและผู้ใช้ห้องสมุด				
10.	ร่วมติดตามผลของนักเรียนหลังใช้บริการจากห้องสมุดโรงเรียน				

ข้อที่	8.งานด้านการวัดผล	การมีส่วนร่วม			
		มาก 3	ปานกลาง 2	น้อย 1	ไม่ได้ทำ 0
1.	ด้านการวางแผน มีการประชุมวางแผนกับคณะครูเพื่อกำหนด แนวทางและเกณฑ์การปฏิบัติงานในการ วัดผล ประเมินผลให้เป็นไปตามหลักสูตร กำหนด				
2.	เข้าร่วมประชุมวางแผนในการจัดหา งบประมาณวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอกับ งานด้านการวัดผล ประเมินผล				
3.	ร่วมเสนอให้มีการจัดตั้งคลังข้อสอบเพื่อ ควบคุมดูแล ปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือ ในการวัดผล ประเมินผลของนักเรียน				
4.	ด้านการดำเนินงาน ดำเนินการจัดหางบประมาณ และวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการวัดผล				
5.	ร่วมดำเนินงานวัดผล ประเมินผลตามปฏิทิน งานที่กำหนดไว้				
6.	รายงานผลการปฏิบัติงานการวัดผล ประเมินผลให้ผู้ปกครองของนักเรียนทราบ เป็นระยะ				

ข้อที่	8.งานด้านการวัดผล	การมีส่วนร่วม			
		มาก 3	ปานกลาง 2	น้อย 1	ไม่ได้ทำ 0
7.	ด้านนิเทศติดตามผล มีการวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอนให้ เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด				
8.	มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและศึกษา ดูงานจากที่อื่นเพื่อเป็นแนวทางในการ ปรับปรุงแก้ไขในการวัดผล ประเมินผลให้มี คุณภาพ				
9.	จัดให้คณะครูได้ศึกษาดูงาน พัฒนาการความรู้ ในด้านการวัดผล ประเมินผลเพื่อให้การ เรียนการสอนมีคุณภาพ				

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในงานกิจกรรมด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา

1. ในด้านการเรียนการสอน

ปัญหาและอุปสรรค

1.1 ในด้านการสอน

.....

.....

.....

1.2 ในด้านการดำเนินงาน

.....

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

1.3 ในด้านการนิเทศติดตามผล

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

2. ด้านการนิเทศ

ปัญหาและอุปสรรค

2.1 ในด้านการวางแผน

.....

.....

.....

2.2 ในด้านการดำเนินงาน

.....
.....
.....

2.3 ในด้านการนิเทศติดตามผล

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

3. ด้านหลักสูตร

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
ปัญหาและอุปสรรค

3.1 ในด้านการวางแผน

.....
.....
.....

3.2 ในก้านการดำเนินงาน

.....
.....
.....

3.3 ในด้านการนิเทศติดตามผล

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

4. ในด้านการผลิตสื่อ

ปัญหาและอุปสรรค

4.1 ในด้านการวางแผน

.....

.....

.....

4.2 ในด้านการดำเนินงาน

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

4.3 ในด้านการนิเทศติดตามผล

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

5. ค้นหาแหล่งการเรียนรู้

ปัญหาและอุปสรรค

5.1 ในด้านการวางแผน

.....

.....

.....

5.2 ในด้านการดำเนินการ

.....

.....

.....

5.3 ในด้านการนิเทศติดตามผล

.....

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

6. ด้านการพัฒนาบุคลากร

ปัญหาและอุปสรรค

6.1 ในด้านการวางแผน

.....

.....

.....

6.2 ในด้านการดำเนินการ

.....

.....

.....

6.3 ในด้านการนิเทศติดตามผล

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

7. ด้านการปรับปรุงห้องสมุด

ปัญหาและอุปสรรค

7.1 ในด้านการวางแผน

.....

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

7.2 ในด้านการดำเนินการ

.....

.....

.....

7.3 ในด้านการนิเทศติดตามผล

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

8. ในด้านการวัดผล

ปัญหาและอุปสรรค

8.1 ในด้านการวางแผน

.....

.....

.....

8.2 ในด้านการดำเนินการ

.....

.....

.....

8.3 ในด้านการนิเทศติดตามผล

.....

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ข้อสอบในเล่มนี้

.....

.....

.....

“ขอขอบคุณยิ่งที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล”

นายอภิชาติ กุลไทย
ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ตารางแสดงผลและการแปรผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

Reliability

****Method 1 (space server) will be used for this

analysis

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE

(ALPHA)

		Mean	Std Dev	Cases
1	N11	1.0333	1.0981	30.0
2	N12	1.4667	1.2243	30.0
3	N13	1.1000	1.269	30.0
4	N14	1.2000	1.2704	30.0
5	N15	1.5667	1.1351	30.0
6	N16	1.9333	0.7849	30.0
7	N17	1.7333	0.9803	30.0
8	N18	1.8333	0.8743	30.0
9	N19	1.0667	1.2015	30.0
10	N110	1.3000	1.1188	30.0
11	N111	1.1000	1.2415	30.0
12	N21	0.8667	1.1958	30.0
13	N22	0.8667	1.1958	30.0
14	N23	0.8333	1.1769	30.0
15	N24	1.2333	1.1351	30.0
16	N25	0.9333	1.2299	30.0
17	N26	0.9000	1.2415	30.0
18	N27	0.9667	1.1592	30.0
19	N28	1.0333	1.2726	30.0
20	N29	0.8333	1.0532	30.0
21	N30	1.7000	1.0222	30.0
22	N31	1.3333	1.0283	30.0
23	N32	1.3333	0.9942	30.0
24	N33	1.8667	0.9371	30.0
25	N34	1.5333	1.1059	30.0
26	N35	1.7000	1.0875	30.0
27	N36	1.2000	1.2972	30.0

มหาวิทยาลัยศิลปากร อภิวันท์ลิขสิทธิ์

28	N37	0.9000	1.125	30.0
29	N38	0.9333	1.1427	30.0
30	N39	1.3333	1.1547	30.0
31	N41	1.2000	0.9613	30.0
32	N42	1.2333	0.9714	30.0
33	N43	1.2667	0.9444	30.0
34	N44	1.4333	0.9353	30.0
35	N45	1.5667	1.1043	30.0
36	N46	1.8000	1.0306	30.0
37	N47	1.3333	1.2411	30.0
38	N48	1.4333	1.2507	30.0
39	N49	1.5333	1.1366	30.0
40	N51	1.7000	1.0554	30.0
41	N52	1.6333	1.1885	30.0
42	N53	1.9000	0.8847	30.0
43	N54	1.9667	0.7184	30.0
44	N55	1.4333	1.1651	30.0
45	N56	1.4667	1.1958	30.0
46	N57	1.1000	1.2959	30.0
47	N61	1.2333	1.2507	30.0
48	N62	1.3000	1.1788	30.0

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนลิขสิทธิ์

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

		Mean	Std Dev	Cases
49	N64	1.2000	1.2149	30.00
50	N65	1.4667	1.1366	30.00
51	N66	1.5667	0.9714	30.00
52	N67	1.0000	1.0828	30.00
53	N68	1.1333	1.2794	30.00
54	N71	1.5000	1.1064	30.00
55	N72	1.6670	1.0532	30.00
56	N73	2.0333	0.9643	30.00
57	N74	1.2333	1.2507	30.00
58	N75	1.2000	1.3746	30.00
59	N76	1.2000	1.2704	30.00
60	N77	1.5667	1.1043	30.00
61	N78	1.8667	1.0080	30.00
62	N79	1.0000	1.3131	30.00
63	N710	1.1667	1.3153	30.00
64	N81	1.1000	1.3481	30.00
65	N82	1.3333	0.8841	30.00
66	N83	1.1667	1.2058	30.00
67	N84	1.5667	1.1043	30.00
68	N85	0.9667	0.9994	30.00
69	N86	1.1667	1.2888	30.00
70	N87	0.9333	0.9803	30.00
71	N88	1.2000	0.9248	30.00
72	N89	1.0000	0.9826	30.00

มหาวิทยาลัยศิลปากร สอนลิขสิทธิ์

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item Total Statistics

	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
N11	93.8667	4822.7402	0.8339	0.9954
N12	93.4333	4815.7023	0.7882	0.9954
N13	93.8000	4795.7517	0.8749	0.9953
N14	93.7000	4797.8724	0.8617	0.9953
N15	93.3333	4813.2644	0.8617	0.9953
N16	92.9667	4860.0333	0.8267	0.9954
N17	93.1667	4840.3506	0.8051	0.9954
N18	93.0667	4864.4092	0.7048	0.9954
N19	93.8333	4802.9023	0.8814	0.9953
N110	93.6000	4822.5931	0.8191	0.9954
N111	93.8000	4786.6483	0.9485	0.9953
N21	94.0333	4796.4471	0.9253	0.9953
N22	94.0333	4799.4816	0.9066	0.9953
N23	94.0667	4800.9609	0.9123	0.9953
N24	93.6667	4803.7126	0.7550	0.9954
N25	93.9667	4799.4816	0.8810	0.9953
N26	94.0000	4798.5517	0.8781	0.9953
N27	93.9333	4799.2368	0.9374	0.9953
N28	93.8667	4783.9126	0.9407	0.9953
N29	94.0667	4814.6851	0.9259	0.9953
N31	93.2000	4829.6828	0.8475	0.9953
N32	93.5667	4838.3230	0.7811	0.9954
N33	93.5667	4844.8747	0.7605	0.9954
N34	93.0333	4843.1368	0.8212	0.9954
N35	93.3667	4815.5506	0.8754	0.9953
N36	93.2000	4814.6483	0.8965	0.9953
N37	93.7000	4779.1828	0.9493	0.9953

N38	94.0000	4805.3793	0.9264	0.9953
N39	93.9667	4802.5161	0.9301	0.9953
N41	93.5667	4805.7023	0.9000	0.9953
N42	93.7000	4834.9069	0.8624	0.9953
N43	93.6670	4841.4713	0.8042	0.9954
N44	93.6333	4840.1023	0.8381	0.9954
N45	93.4667	4854.9471	0.7312	0.9954
N46	93.3333	4822.5057	0.8306	0.9954
N47	93.1000	4836.7828	0.7903	0.9954
N48	93.5667	4793.3575	0.9091	0.9953
N49	93.4667	4790.7402	0.9173	0.9953
N51	93.3667	4813.4126	0.8650	0.9953
N52	93.2000	4820.6483	0.8827	0.9953
N53	93.2667	4808.8230	0.8547	0.9953

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item Total Statistics

	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Delete
N54	93.0000	4856.2069	0.7634	0.9954
N55	92.9333	4904.6161	0.4571	0.9953
N56	93.4667	4811.5678	0.8550	0.9953
N57	93.4333	4803.5664	0.8816	0.9953
N61	93.8000	4781.6828	0.9361	0.9953
N62	93.6667	4795.0575	0.8920	0.9953
N63	93.6000	4801.6966	0.9062	0.9953
N64	93.7000	4794.3552	0.9231	0.9953
N65	93.4333	4804.3230	0.9235	0.9953
N66	93.3333	4827.6782	0.9075	0.9953
N67	93.9000	4811.0586	0.9247	0.9953
N68	93.7667	4777.3575	0.9733	0.9953
N71	93.4000	4823.2828	0.8239	0.9954
N72	93.7333	4828.1333	0.8328	0.9954
N73	92.8667	4850.8782	0.7394	0.9954
N74	93.6667	4791.4023	0.9134	0.9953
N75	93.7000	4778.5621	0.8981	0.9953
N76	93.7000	4784.5621	0.9386	0.9953
N77	93.3333	4814.7816	0.8817	0.9953
N78	93.0333	4842.8609	0.7645	0.9954
N79	93.9000	4777.0586	0.9495	0.9953
N710	93.7333	4775.3057	0.9577	0.9953
N81	93.8000	4774.0966	0.9406	0.9953
N82	93.5667	4854.6678	0.7766	0.9954
N83	93.7333	4797.4437	0.9113	0.9953
N84	93.3333	4820.5057	0.8439	0.9953
N85	93.9333	4827.9954	0.8794	0.9953

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

N86	93.7333	4784.8230	0.9234	0.9953
N87	93.9667	4825.8954	0.9124	0.9953
N88	93.7000	4838.1483	0.8716	0.9953
N89	93.9000	4828.1621	0.8934	0.9953

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Item = 72

Alpha = .9954

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ค

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

.....

1. นายบุญมา	แจ้งฉายา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
2. นายราย	จันทร์กัลด	ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดบ่อบุญ
3. นายอำนาจ	ศักดิ์ปรีชา	ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านหนองจอก
4. นายจำรัส	แจ่มจันทร์	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นายอภิชาติ กุลไทย
 ที่อยู่ 7/1 ถนนบริพัตร ตำบลท่าราบ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
 ที่ทำงาน โรงเรียนวัดโพธิ์ลอย (เรือนวงษ์ผดุง) ตำบลหนองกะปูล อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2512 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนโพธิ์ลอย อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
 พ.ศ. 2515 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนบ้านลาดวิทยา อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
 พ.ศ. 2519 สำเร็จการศึกษาดำเนินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปก.ศ.สูง) จากวิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
 พ.ศ. 2526 สำเร็จวิชาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาด้วยตนเอง
 พ.ศ. 2529 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ.) สาขามัธยมศึกษา จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 พ.ศ. 2543 ศึกษาต่อระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2523 ครู 1 ระดับ 1 โรงเรียนบ้านหินสี อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
 พ.ศ. 2532 อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนบ้านห้วยไผ่ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
 พ.ศ. 2535 อาจารย์ 2 ระดับ 5 โรงเรียนวัดปากกลัด อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
 พ.ศ. 2539 – ปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดโพธิ์ลอย อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี